

APCA

AMERICAN PETROLEUM AND CONVENIENCE
STORE ASSOCIATION

10th Annual BUYER'S Trade Show In Fresno

on Wednesday, May 8th, 2024 From 12:30pm to 5:30pm

at Industrial Commerce Building, The Big Fresno Fair, Fresno, CA 93702

Live Performance

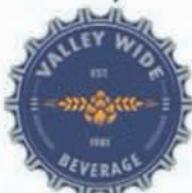

Miss Pooja

VVIP & VIP TICKETS CONTACT

JASBIR SARAI 209-675-0866
ANDY CHHIKARA 559-259-4006
BALWINDER SINGH 559-718-9339

SM
brothers inc.

Dosanjh Family
AUTO GROUP

**DONAGHY
SALES**

Indian Kebab Palace

Platinum Sponsor

ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਤੀਜੀ ਵਾਹ ਪੁਲਾੜ 'ਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੀ

■ ਟੇਕਾਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ
'ਰ ਆਈ ਤਕਨੀਕੀ ਖਗਦੀ

ਵਾਹਿੰਗਟਨ, (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ/ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ 58 ਸਾਲਾ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਪੁਲਾੜ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਤੁਆਰ ਸੀ ਪਰ ਬੋਇੰਗ ਸਟਾਰਲਾਈਨਰ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਵਿਚ ਉਡਾਣ ਭਰਨੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਰੀ ਯੂਜ਼ੀਨ ਬੁੱਚ ਵਿਲਮਰ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਨੇ ਵੀ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਨਾਸਾ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਮੇਂ ਅਨੱਸਾਰ ਸਵੇਰੇ 8.04 ਵਜੇ ਕੈਨੇਡੀ ਸਪੈਸ ਸੈਟਰ ਤੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਨਾਸਾ ਨੇ ਘੋਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਲਿਫਟਾਏਡ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 8:04 ਵਜੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਿਫਟ ਆਵ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 90 ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਟਲਸ ਵੀ ਰਾਕੇਟ ਦੀ ਲਾਂਚਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਨਾਸਾ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਕਸੀਜਨ ਰਾਹਤ ਵਾਲਾ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਨਾਮ-ਮਾਤਰ ਸਥਿਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ 1965 ਵਿਚ ਯੂ.ਐਸ. ਨੇਵਲ ਅਕੈਡਮੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਸਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ। ਸਾਲ 1998 ਵਿਚ, ਉਹ ਨਾਸਾ ਵਿਚ ਇੱਕ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਯੂ.ਐਸ. ਨੇਵਲ ਅਕੈਡਮੀ ਦੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਨੇ ਵੀ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਏ ਹਨ। ਉਸ ਕੌਲ 30 ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਡਾਣ ਦਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਹੈ।

ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਕੈਪਸੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਫਲੋਰੀਡਾ ਦੇ ਕੇਪ ਕੈਨਾਵੇਰਲ ਸਪੈਸ ਫੋਰਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਲਾਂਚ ਅਲਾਈਸਿੰਸ ਐਟਲਸ-ਵੀ ਰਾਕੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਲਿਫਟਾਏਡ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 8:04 ਵਜੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਿਫਟ ਆਵ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 90 ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਟਲਸ ਵੀ ਰਾਕੇਟ ਦੀ ਲਾਂਚਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਨਾਸਾ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਕਸੀਜਨ ਰਾਹਤ ਵਾਲਾ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਨਾਮ-ਮਾਤਰ ਸਥਿਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ 1987 ਵਿਚ ਯੂ.ਐਸ. ਨੇਵਲ ਅਕੈਡਮੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਸਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ। ਸਾਲ 1998 ਵਿਚ, ਉਹ ਨਾਸਾ ਵਿਚ ਇੱਕ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਯੂ.ਐਸ. ਨੇਵਲ ਅਕੈਡਮੀ ਦੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਨੇ ਵੀ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਏ ਹਨ। ਉਸ ਕੌਲ 30 ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਡਾਣ ਦਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਹੈ।

ਵਿਆਹ ਦੀ 13ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ ਅੰਰਤ ਨੇ ਕੀਤੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ!

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲਾਸ ਦਾ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੀਤਾ ਵਾਸੀ ਕਰਨਾਲ ਦਾ ਵਿਆਹ 6 ਮਈ, 2011 ਨੂੰ ਯੋਗੇਸ਼ ਅੱਤਰੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ 10 ਸਾਲ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ 8 ਸਾਲ ਦੀ ਧੀ ਹੈ।

ਯੋਗੇਸ਼ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਅੰਬਲੈਸ਼ਨ ਡਰਾਈਵਰ ਹੈ। ਯੋਗੇਸ਼ ਉਰਡ ਮੌਨੂ ਵਿਆਹ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਮੌਹਾਲੀ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਤ ਕਰੀਬ 8 ਵਜੇ ਘਰ ਵਾਪਸ

ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਯੋਗੇਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਫੌਨ ਕਰਕੇ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੀਜ਼ਾ ਅਤੇ ਕੇਕ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਗੀਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਕੁਝ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਹਿਗੀਲੀ ਦਵਾਈ ਪੀ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਫੌਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ। ਇਸ ਦੌਗਨ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਚੰਗੀ ਮੌਨੂ ਘਰ ਪੁਰੀਚਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਟੇਸਲਾ ਯੂ.ਐਸ. ਏ. 'ਚ 16 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਫਾਂਟੀ, ਭਾਰਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ

ਨਿਊਯਾਰਕ, (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ/ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਟੇਸਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਚ ਇੱਕ ਭਾਵ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਟਾਫ ਦੀ ਫਾਂਟੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਚੰਗੁਣੇ 16,000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੁਕ੍ਕ ਭਾਰਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਟੇਸਲਾ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਲੋਬਲ ਸਟਾਫ ਦੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਫਾਂਟੀ ਦੇ ਵੇਗੀ ਟੇਸਲਾ ਦਾ ਗਲੋਬਲ ਸਟਾਫ ਲਗਭਗ 1.40 ਲੱਖ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 14,000 ਦੋਵਾਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਾਂ ਨੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਦਿਨ ਟੇਸਲਾ ਲੱਗਣਾ ਹੈ। ਟੇਸਲਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਫਾਂਟੀ ਦਾ ਇਕ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਟੇਸਲਾ ਵਿਚ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਾਂ ਨੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਦਿਨ ਟੇਸਲਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਪੁਨਰਗਠਨ ਚੰਗੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੇਸਲਾ ਨੇ 15 ਅਪੈਲ ਨੂੰ 16,000 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 500 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਦੀ ਟੇਸਲਾ ਕੰਪਨੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਲੀਡਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਸੂਰਜੀ ਉਰਜਾ ਅਤੇ ਸੈਟੋਲਾਈਟ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੰਦੀ ਨੇ ਹੁਣ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸਟਾਫ ਵਿਚ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਕਟੋਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਿਹਾਂ ਲੋਕ ਹੋ ਰਿਹਾਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਗ੍ਰੇਜ਼.)

ਸੈਕਰਮੈਂਟ/ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ

ਵੱਲੋਂ 20ਵੀਂ

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ

ਮਈ 19, ਐਤਵਾਰ, 2024, ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਸਥਾਨ: Pooja Restaurant, 1223 Merkely Ave. West Sacramento, 95691

ਪ੍ਰਗਤਾਮ

- ਉਦਘਾਟਨ : 9.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- ਕਵੀ ਸੰਮੇਲਨ : 11.00 ਵਜੇ
- ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਖਾਣਾ : 1.30 ਵਜੇ
- ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਵਾਟਾਂਦਰਾ : 2.00 ਵਜੇ
- ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ : 5.00 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ

ਦਲਵੀਰ 'ਦਿਲ' ਨਿੱਜਰ
ਪ੍ਰਾਨ
916-628-2210

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ 20ਵੀਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਮਿਤੀ 19 ਮਈ, 2024 ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ। ਕਵੀ ਸੰਮੇਲਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਰੌਣਕ ਨੂੰ ਵਧਾਓ।

ਉਡੀਕਵਾਨ :

ਸਮੁੱਚੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

ਗੁਰਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ
ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ
916-320-9444

ਸਿਆਟਲ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖੇਡ ਕੈਂਪ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖੇਡ ਕੈਂਪ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਕੌਰ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ।

ਸਿਆਟਲ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪੰਜਾਬੀ ਜੋੜਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਪਿੰਡ ਬਾਠ, ਸੇਮ ਵਿਰਕ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਲਾਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ, ਮਨਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਤੇ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੱਜ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਕੀ

ਇਸ਼ਾਰੇਸ਼), ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੰਘ ਅਤੇ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ (ਪ੍ਰਧਾਨ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰੈਮੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਂ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੱਜ ਨੇ ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੁਚੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਬੈਲਗਹਿੰਮ ਤੋਂ ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘ ਵਟਕਾਮ ਕਾਊਂਟੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਟਿਵ, ਸ. ਹਰਿਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਚਾ ਮਾਰਗ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ, ਸੋਚ ਸਮਾਜਸੇਵੀ

ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਬੋਲ ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅੰਲਖ, ਸਰੀ ਬੀ.ਸੀ. ਤੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਤੇ ਜਰਨਲਿਸਟ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਮੰਡਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਘ ਨੇ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਤੇ ਖੇਡ ਕੈਂਪ ਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਸਮਾਂ ਇੰਡੀਆ ਆਈਡੱਲ ਟੀ.ਵੀ. ਸੋਏ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਰਹੇ ਖੁਦਾ ਬਖਸ਼, ਗਾਇਕ ਸਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅੰਜਲਾ ਤੇ ਸਿਆਟਲ

ਦਾ ਮਾਣ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇਜ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਮਕਬੂਲ ਗੀਤ ਸੁਣਾ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਭਰਪੁਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸੋਨੇ ਦੇ ਮੈਡਲ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਪ ਦੇ ਮੁਖੀ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਡ ਪ੍ਰੈਮੀਆਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਪੁੰਚ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਵਧਾਈ।

ਚੈਕ ਗਣਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੰਨ੍ਹ ਕੇਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਰੋਕੀ

ਪ੍ਰਗ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਚੈਕ ਗਣਰਾਜ ਦੀ ਸੁਧੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਹਵਾਲਗੀ ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੈਕ ਗਣਰਾਜ ਦੀਆਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਪੰਨ੍ਹ ਦੀ ਹੰਤਿਆਂ ਇਕ ਕੰਟਰੈਕਟ ਕਿਲਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਵੀ

ਬਣਾਈ ਹੈ।

ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, 30 ਜਨਵਰੀ, 2024 ਦੇ ਅਪਣੇ ਅੰਤਰਿਮ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ, ਪ੍ਰਗ ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੋਈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਆਂ ਮੰਡਰੀ ਹਵਾਲਗੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਹਵਾਲਗੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਰਹਿੰਦੇ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਬਦਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਚੈਕ ਨਿਆਂ ਮੰਡਰਾਲੇ ਦੀ ਬੁਲਾਗ ਮਾਰਕਟ ਐਂਡਰੋਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅੰਤਰਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੋਈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਆਂ ਮੰਡਰੀ ਹਵਾਲਗੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

19 ਜਨਵਰੀ, 2024 ਨੂੰ, ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਗ ਵਿਚ ਮਿਉਨਿਸਪਲ ਕੋਰਟ ਦੇ 23 ਨਵੰਬਰ, 2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 8 ਜਨਵਰੀ, 2024 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਇਮ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਵੱਲ ਇਹਨਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਵਕਿਲ ਨੇ ਇਹ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਿਉਨਿਸਪਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਸੂਧ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਜੱਸੀ ਖੰਗੜਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਕੇ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਕੀਤੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਗਹਿ ਚੁੱਕੇ ਜੱਸੀ ਖੰਗੜਾ ਨੇ 'ਆਪ' ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਇੰਚਾਰਜ ਦੇਵੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਵਾਪਸੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੱਸੀ ਖੰਗੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਕੁਝ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਕੇ ਵਾਪਸ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਖੰਗੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਾ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡਣਾ ਮੌਗੀ ਗਲਤੀ ਸੀ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਇਨਕਾਰ, ਟਿਕਟ ਵੀ ਕੀਤੀ ਵਾਪਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੁਟੇਰਲਾ ਨੇ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟਿਕਟ ਵਾਪਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੁਟੇਰਲਾ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਵਾਰਡ ਨੰ. 30 ਤੋਂ ਕੌਂਸਲਰ ਹਨ ਅਤੇ

ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਤੋਂ ਲਗਤਾਰ ਕੌਂਸਲਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਨਤ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਵਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚ ਚੁੱਕੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਹੁਣ ਉਹ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੱਟ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਸ਼ਾ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਨਾਂ ਵੱਡਾ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਥਕੰਢੇ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲਣਨਗੇ।

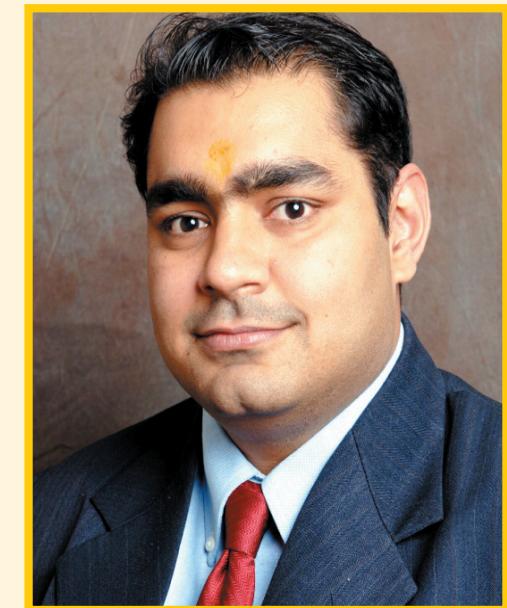
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹਾਈਕਮਾਨ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ।

ਜਿਥੋਂ ਘੰਟੀ ਖੜਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਥੇ ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਬੇਟੀ ਵਾਲੋਂ ਮਹਿਲਾ ਮੌਰਚਾ ਦੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸੁਧੇ ਦੇ ਕਈ ਰੱਖਿਆਂ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਥੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਰਣਇੰਦਰ ਵੀ ਫੀਲਡ 'ਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁੱਜ ਕੇ ਕੈਪਟਨ ਖੇਮੇ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੈਸੇਜ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਤੋਂ ਕੈਪਟਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਇਬ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇਗਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਇਬ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਠ੍ਠ ਰਹੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਕਮਾਂ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਪਾਰਿਵਾਰਿਕ ਪਾਲਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਪਾਰਿਵਾਰਿਕ ਪਾਲਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ-ਅੱਧਾ ਦਿਨ 'ਚ ਪਟਿਆਲਾ ਪੁੱਜ ਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਤੱਕ ਉਥੇ ਰਹਿਣਗੇ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ

Atul Kapoor
C.E.O

- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ
- ਘਰੇਲੂ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਕੇਸ
- ਨਸ਼ਾ ਕਰਕੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ
- ਕੰਮ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲਗਾਣਾ

**Asylum &
Deportation
Defense**

Neat Allen Sawyer
Attorney at law

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ
ਬੀ.ਸੇ.ਪੀ. ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ
ਉਪਰੰਤ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਬਿਨ ਸੀ ਵੱਲੋਂ
ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵਡਦ ਵੱਲੋਂ ਸੁਥੇ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਮਨ-ਕਾਊਂਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਬਿਨ ਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਗਜ਼ਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 7 ਮਈ, 2024 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਭਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਸਿਤੀ 14 ਮਈ, 2024 (ਮੰਗਲਵਾਰ) ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ 15 ਮਈ (ਬੁਧਵਾਰ) ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ 17 ਮਈ, 2024 (ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ) ਤੱਕ ਆਪਣੀਆਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 1 ਜੂਨ, 2024 (ਸ਼ੁਨੀਵਾਰ) ਨੂੰ ਸੁਥੇ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਖਦਸ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆ।

ਬੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਦੇ ਵਡਦ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਤਫਸੀਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਥਕੰਢੇ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 1 ਜੂਨ, 2024 (ਮੰਗਲਵਾਰ) ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸਿਤੀ 6 ਜੂਨ, 2024 (ਵੀਰਵਾਰ) ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿਬਿਨ ਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 7 ਮਈ 2024 ਤੋਂ 14 ਮਈ, 2024 ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ-ਕਮ-ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਕੌਲ ਸਵੇਰੇ 11.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 3.00 ਵਜੇ

ਕਾਨੂੰਨੀ
ਸਲਾਹਾਂ

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਗੀ 'ਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਇਕ ਹੋਰ ਵੱਲੋਂ ਦਮ ਤੋੜਨ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 4 ਹੋਈ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜ੍ਹੇਆ ਬੰਗਾ/ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ) - ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਾਰਥ ਕੈਰੋਲਿਨਾ ਰਾਜ ਵਿਚ ਚਾਰਲੋਟ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਵਾਰਟਾਂ ਦੀ ਤਾਮੀਲ ਕਰਵਾਉਣ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਉਪਰ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲ ਕੀਤੀ ਗੋਲੀਬਾਗੀ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ 5 ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੋਲੀਬਾਗੀ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 4 ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਵਾਪਰੀ ਇਸ ਘਰਨਾ ਵਿਚ 3 ਅਫਸਰ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਏ ਸਨ। ਮਾਰੇ ਗਏ 3 ਅਫਸਰ ਯੂ.ਐਸ. ਮਾਰਸ਼ਲ ਟਾਸਕ ਫੌਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਇਕ ਚਾਰਲੋਟ-ਮੈਕਲੇਨਬਰਗ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ

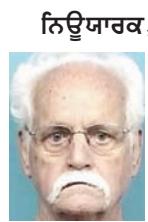

ਮਾਰੇ ਗਏ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ

39 ਸਾਲਾ ਸ਼ੱਕੀ ਟੈਰੀ ਕਲਾਰਕ ਹੁਗਸ ਜੁਨੀਅਰ ਜਿਸ ਵਿਹੁੱਧ ਵਾਰਟ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਸਨ, ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਘਰ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ 2 ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਿਗਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਘਰ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ

ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਇਕ ਸੈਂਗੀ ਆਠੋਮੈਟਿਕ ਏਅਰ, 15 ਗਾਈਡਲ, ਇਕ 40 ਕੈਲੀਬਰ ਹੈਂਡਗੰਨ, ਕਾਰਡੂਸ ਤੇ ਅਸਲਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਲੀਅਮ ਇਲੀਓਟ, ਸੈਮੂਅਲ ਪੋਲੇਚ ਤੇ ਜੋਸ਼ਾਅ ਈੰਡ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਚੌਥੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਿਯੂਨੀ 'ਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵੱਲੋਂ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕਤਲ

ਨਿਊਯਾਰਕ, (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ/ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ) - ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਿਯੂਨੀ ਦੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਹੁਣ ਸਲਾਖਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਫੋਕਸ-4 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਦਾਲਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੇਨੀ ਵਿਗਸ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਲੇਟੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੈਂਟਰਪੁਆਈਂਟ ਮੈਡੀਕਲ ਸੈਂਟਰ

■ ਸੈਡੀਕਲ ਥਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨੈ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਬੀਮਾਰ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰਿਆ

'ਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਰੋਨੀ ਵਿਗਸ ਨੇ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਦੇ ਨੰਗੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਤਕ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ 'ਸ਼ੱਕੀ' ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਸਨ। ਵਿਗਸ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਸਥਾਨਕ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ 75 ਜਾਂ 76 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ, ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕਰ ਲਿਆ।

**For Sale & Purchase of Any Kind of Property
Agriculture land, Commercial Land, Home**

ਮਡੇਰਾ ਕਾਊਂਟੀ ਵਿਚ 783 ਏਕੜ ਖੇਤੀਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਜਮੀਨ ਵਿਕਾਉ ਹੈ

1. 783.3 Acres of well taken care good producing Almonds and all drip system, under \$25000.00 per Acre.
2. 70 Acres, 30 acres of Almonds, 40 acres of Thompson Grapes, all drip system on good location.
3. 72.16 Acres of well taken care and good producing young Almonds, all drip system, with two sources of water and solar system for farm Pump and house, best price in the area.
4. 60 Acres of young Almonds, all drip system, and close to the sphere of influence in City of Selma.
5. 38.2 Acres of good producing Thompson Grapes and all drip system with two sources of water in Selma.
6. Beautiful 5 bed, 3 bath House with 10 Acres of producing Almonds in Selma and all drip system.
7. 14.3 Acres with house and young Almonds in Selma with two sources of water and all drip system.
8. 1.44 Acres of M2 commercial zoning in Selma.

783.3 Acres of well taken care good producing Almonds and all drip system, under \$25000.00 per Acre.

ਰਹ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖੰਗ ਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

Gurnek S. Nagra (Realtor)

DRE Lic# 01488551

RE/MAX Gold

1948 High St, Suite #106

Selma, Ca 93662

Cell# 559-288-2780

E-Mail: gurneknagra@yahoo.com

Web Page: gurneknagra.com

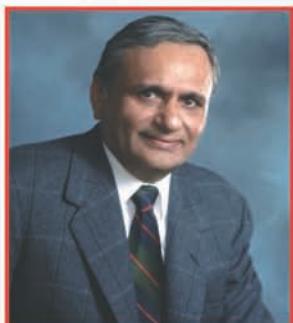

TAKHAR URGENT CARE

& Family Medicine

**Paramjit S. Takhar, M.D.
Board Certified Family Medicine**

**Originally from Shankar/Nakodar/Jalandhar
Extensive experience in Family Practice and
Primary Care Over 25 years of Family
Medicine experience with Kaiser Permanente**

Onsite Services

www.takharfamilymedicine.com

EKG (Electrocardiogram), Blood Work,
Pregnancy Test, Urine Analysis,
TB Testing, Ear Irrigation,
In-grown Toe Nail Removal

**\$100 First Office Visit
2nd Visit is ONLY \$75**

By appointment only. Please mention offer when scheduling appointment.
Must present coupon at time of visit. Expires 12/31/17.

- Men's & Women's Health
- Adult Physicals with Labs Drawn on Premises
- Well Woman Exams Including PAP Smears
- Pregnancy Testing
- School /College / Camp Physicals
- Diabetes & Diabetic Foot Care

- High Cholesterol
- Hypertension
- Heart Disease
- Headaches
- Thyroid Problems
- Asthma & Allergies
- Urinary Tract Infection
- Sexual Dysfunction
- Back & Neck Pain
- Immigration Physical
- Pre-Employment Physical
- DOT /Non-DOT Physicals
- Upper Respiratory Infections
- Breath Alcohol Testing

We Speak : English, Hindi, Punjabi, Farsi & Spanish

916-688-8888

**8191 Timberlake Way #400
Sacramento, CA 95823**

We Accept Medicare, Medical & Cash Pay

Timberlake Way

Comsumnes River Blvd

Designed By Punjab Mail USA

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਥਿਨ ਸੀ ਵੱਲੋਂ ਲਾਲਚ ਬਦਲੇ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

■ 'ਫੈਸ਼ੀਜ਼' ਅਤੇ 'ਨੋਟਾ' ਬਾਬਤ
ਦਿਲਚਸਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ
ਪੋਡਕਾਸਟ ਦਾ ਤੌਜਾ ਐਪੀਸੋਡ ਰਿਲੀਜ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੋਡਕਾਸਟ ਦਾ ਤੌਜਾ ਐਪੀਸੋਡ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੋਜ਼ਾਂ (ਫੇਸ਼ੀਜ਼, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ, ਐਕਸ ਅਤੇ ਯੂਟੂਬ) 'ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਐਪੀਸੋਡ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਥਿਨ ਸੀ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵੱਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਥਿਨ ਸੀ ਨੇ 'ਨੋਟਾ' ਬਾਰੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਰੌਚਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥਾਂ ਉੱਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੋਟਰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨ।

ਸਿਥਿਨ ਸੀ ਨੇ ਪੋਡਕਾਸਟ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਅਤੇ ਪੁਖਤਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੋਜ਼ਾਂ (ਫੇਸ਼ੀਜ਼, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ, ਐਕਸ ਅਤੇ ਯੂਟੂਬ) ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਫਾਲੋ/ਸਬਸਕ੍ਰਿਪਿਕਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੋਂ ਵਟਸਾਪੈਪ ਉੱਤੇ ਵੀ 'ਚੀਫ਼ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਆਫਿਸਰ, ਪੰਜਾਬ' ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਇਕ ਚੈਨਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2024 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਹਿਮ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਡਾਗ ਨੇ 8.29 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰ ਵਿਡਾਗ ਨੇ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਕਸ਼ਮ ਵਿਡਾਗ ਨੇ 4.37 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਨਾਰਕੀਟਿਕ ਕੰਟਰਲ ਬਿਊਰੋ ਨੇ 2.54 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਮਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚੋਂ ਜ਼ਲੰਧਰ 141.25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਜ਼ਬਤੀ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 93.96 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਤਰਨਾਤਾਰਨ ਵਿਚੋਂ 59.55 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚੋਂ 54.58 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿਚੋਂ 42.1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਬਰਮਾਦਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਸਿਥਿਨ ਸੀ ਨੇ ਇਲਾਵਾ ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ 27.86 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਪਠਾਨਕੋਟ 'ਚ 21.4 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਸੰਗਰੂਰ 'ਚ 11.7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ 'ਚ 10.75 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ 7.29 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਬਰਨਾਲਾ 'ਚ 7.2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਮੋਗਾ 'ਚ 6.73 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਬਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਨਾਲੀਕੀ 15 ਖਰਚਾ ਨਿਗਰਾਨ ਨਿਯੁਕਤ : ਸਿਥਿਨ ਸੀ

■ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਜਨੀਤਿਕ ਦਲਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਖਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣਗੇ ਖਰਚਾ ਨਿਗਰਾਨ : ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਲਈ ਮਾਧਵ ਦੇਸ਼ਮੁੱਖ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਲਈ ਮਾਧਵ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਲਈ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਖੇਤਾਨ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਸ਼ਿਲਪੀ ਸਿਨਹਾ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਲੁਧਿਆਣਾ ਲਈ ਪੰਕਜ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਚੇਤਨ ਭੀ ਕਲਾਮਕਰ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਫਾਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਫਗੀਦੋਕੇ ਲਈ ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਬਿੰਡਿੰਡਾ ਲਈ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਨੰਦਿਨੀ ਆਰ. ਨਾਇਰ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਸੰਗਰੂਰ ਲਈ ਅਮਿਤ ਸੰਸੇ ਗੁਰਵ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਪਟਿਆਲਾ ਲਈ ਮੀਤੁ ਅਗਰਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਥਿਨ ਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਖਰਚਾ ਆਬਜ਼ਰਵਰ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਿਰੱਖਤਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਅਨੁਰਾਗ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਤੇ ਜ਼ਲੰਧਰ ਭੁਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗਾ।

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕਲਿੱਪ ਕਰੋ :
www.punjabmailusa.com

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੇ ਬਰਾਡਸ਼ਾਹ ਰੋਡ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ ਟਰੱਕ ਸਟਾਪ

SACRAMENTO TRUCK PARKING

- ਵਾਜਿਬ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਟਰੱਕ ਪਾਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
- ਗੋਟਿੰਡ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਿਚ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।
- ਪਾਰਕਿੰਗ ਪੱਕੇ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪੂੜ੍ਹ-ਘੱਟੇ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ।
- ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਇੰਗਲਿਸ਼ ਬੋਲਦੇ ਹਨ।

ਚੰਗੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਸੰਨੀ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

916-304-5910

4660 MAYHEW RD
SACRAMENTO, CA 95827

Near Bradshaw Road

www.TruckParkingSacramento.com

- SAFE AND SECURE
- 24/7 MONITORING
- EASY ACCESS
- CONVENIENT LOCATION
- SECURITY ON SITE
- DAILY OR MONTHLY
- NO DUST

ਟਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ 12 ਲੱਖ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਐਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਨੇ ਟੈਸਟ : ਡਾ. ਉਬਗਾਏ

ਦਿਵਸ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ

- ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਸਰਬੱਦੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਲੈਬ ਅਤੇ ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਸੈਟਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ
- ਡਾ. ਉਬਗਾਏ ਦੇ ਬੋਰਡਮੈਲ ਸੇਵਾ ਕਾਰਜਾਂ ਨੇ ਹੇਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ : ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਡਾ. ਐਸ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਉਬਗਾਏ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਨਿੱਜਰ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੇਰ ਤੇ ਹੋਰ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਮੈਲਾਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੁਸ਼ਿਆਰਨਗਰ ਨੇ ਡਾ. ਉਬਗਾਏ ਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਵੰਦਾਂ ਲਈ ਕਾਰਜਾਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਪੇਂਡੂ ਤੇ ਸਰਹੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇਗੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਗਵਿੰਦਰ ਗੌਬਿੰਦਾਨ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੇਰ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਾਨ ਸਿਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਲਡੀ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਮਨਤ੍ਰੀ ਸੰਪੁ, ਨਵਜ਼ੀਤ ਘੁੰਝੀ, ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਛੀਨਾ, ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਹੇਰ, ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੀਚਾ, ਡਾ. ਗੁਰਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਟਵਾਰੀ, ਡਾ. ਜਸਮਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਚੀਚਾ, ਡਾ. ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਚੀਚਾ, ਸਰਪੰਚ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਲ, ਮਾਸਟਰ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਗ ਸਾਬਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਡਾ. ਉਬਗਾਏ ਨੇ ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਡਾ. ਐਸ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਉਬਗਾਏ।

ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਹੋਈ ਰਾਸੀ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੋਖਾ ਤੋਂ ਹੋਠਾਂ ਰਹੀ ਰਹੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ (ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ) ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਰਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਬੂੜਾ ਗੁਜ਼ਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 32 ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬਜ਼ੁਝਰਾ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ (ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ) ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਮੌਕੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਰਿਟਾਈਫਡ ਪ੍ਰੀਸੀਪਲ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿਟਾਈਫਡ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ, ਗੁਰਚਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਬ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਆਸਟੇਲੀਆ ਵਾਲੇ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਿਟਾਈਫਡ ਏ.ਐਸ.ਆਈ., ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੈਲਦਾਰ, ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਸਾਗੂ (ਕੈਨੇਡਾ) ਬਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਰਿਟਾਈਫਡ ਲੈਕਚਰਾਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

Experience Sacramento's Top Medical Spa

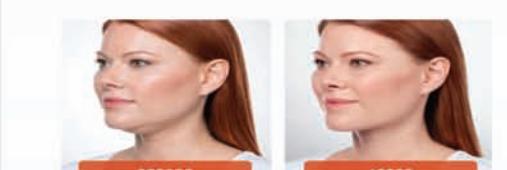
(916) 688-9994

Our multi-cultural staff will welcome you to our spa and put together a treatment plan that meets your lifestyle and budget.

Free Consultations!

Before After
Frown Line and forehead Line Treatment with Dysport

Unouched photo taken before the first and after the final treatment session. Individual results may vary.

Double Chin Treatment with Kybella

Under Arm Laser Hair Removal

ਡਾ. ਤੱਖਰ ਮੈਡਿਕਲ ਸਪਾ

www.takharmedicals.com

8191 Timberlake Way Suite 350

Sacramento, CA 95823

(916) 688-9994

info@takharmedicals.com

Mon-Sat: 9:00AM to 7:00 PM Sun: By Appointment Only

ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਖੜ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਟੇਟ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਬਣਨ 'ਤੇ ਮੁਬਾਰਕਾਂ

ਲੁਧਿਆਣਾ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਉੱਥੋਂ ਖੇਡ ਪ੍ਰੋਸੈਟਰ, ਖੇਡ ਲੇਬਰ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੁੜੇ ਪਾਰਟੀ ਪੰਤੀ ਸਮਹਿੰਦ ਆਗੂ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਖੜ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਸੋਰਟਸ ਵਿੰਗ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੰਦੀਪ ਪਾਠਕ, ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਵਰਕਿੰਗ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਿੰਸੀਪਲ ਬੁਧ ਰਾਮ, ਹਲਕਾ ਗਿੱਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਸੰਗੋਵਾਲ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੌਹੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕਵੈਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਸੋਰਟਸ ਵਿੰਗ ਦੇ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਧਾਨ ਉੱਲੰਘੀਅਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੌਢੀ,

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ: ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਪੁਗਣੇ ਕੱਦਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਕੇ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਉਤਾਰਿਆ

ਜਲੰਧਰ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੱਤ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਪੁਗਣੇ ਕੱਦਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜਾਂ, ਕਨਵੀਨਰਾਂ ਅਤੇ ਕੋ-ਕਨਵੀਨਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿੱਜੇ ਰੂਪਾਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਰਾਏ ਖੰਨਾ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੰਸਦੀ ਹਲਕੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ, ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਤੋਂ ਅਫਵਾਨ ਮਹਿਲਕ ਨੂੰ ਕਨਵੀਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸਾਬਕਾ ਸੀ.ਪੀ. ਐਸ. ਕੇ.ਡੀ. ਭੰਡਾਰੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਨੂੰ ਕਨਵੀਨਰ ਅਤੇ ਪੁਨੀਤ ਸ਼ੁਕਲਾ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਕੋ-ਕਨਵੀਨਰ, ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਾਮ ਅੱਗੇ ਜਾਂ ਇੰਚਾਰਜ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਕਨਵੀਨਰ ਤੋਂ ਅਨਿਲ ਵਲੇਚਾ ਨੂੰ ਕੋ-ਕਨਵੀਨਰ, ਬਾਂਦੀਂਡਾ ਵਿੱਚ ਦਿਆਲ ਸੌਢੀ ਨੂੰ ਇੰਚਾਰਜ, ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਚੰਧਰੀ ਨੂੰ ਕਨਵੀਨਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ

ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਟਿੱਕਾ ਨੂੰ ਕੋ-ਕਨਵੀਨਰ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਵਿੱਜੇ ਸਾਂਪਲਾ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸੰਸਦੀ ਹਲਕੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ, ਇੰਦਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਅਤੇ ਜਤਿੰਦਰ ਮਿਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਕਨਵੀਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸਾਬਕਾ ਸੀ.ਪੀ. ਐਸ. ਕੇ.ਡੀ. ਭੰਡਾਰੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਨੂੰ ਕਨਵੀਨਰ ਅਤੇ ਪੁਨੀਤ ਸ਼ੁਕਲਾ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਕੋ-ਕਨਵੀਨਰ, ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਾਮ ਅੱਗੇ ਜਾਂ ਇੰਚਾਰਜ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਕਨਵੀਨਰ ਤੋਂ ਅਨਿਲ ਵਲੇਚਾ ਨੂੰ ਕੋ-ਕਨਵੀਨਰ, ਬਾਂਦੀਂਡਾ ਵਿੱਚ ਦਿਆਲ ਸੌਢੀ ਨੂੰ ਇੰਚਾਰਜ, ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਚੰਧਰੀ ਨੂੰ ਕਨਵੀਨਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ

ਸੋਨੀਆ ਅਲੱਗਾ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੌਆਰਡੀਨੇਟਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਤਮ ਨਗਰ, ਕਮਲ ਨੇਗੀ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਦਾ ਲਹਿਰਾ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਖੜ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁੱਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਖੜ ਦੀ ਸਮੁੱਲੀਅਤ ਨਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਖੇਡ ਵਿੰਗ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਪ੍ਰਦੀਪ ਅੱਪੂ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਸਕੱਤਰ ਸੋਰਟਸ ਵਿੰਗ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਘੱਵੰਦੀ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਗਿੱਲ ਸੋਰਟਸ ਵਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਣ 'ਤੇ ਵੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ।

ਲੁਧਿਆਣਾ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਚਾਰੇ ਦੇ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਜੋ ਅੱਜਕੋਲੁ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਹਨ, ਬਾਰੇ ਆਸਵੰਡ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ 'ਆਪ' ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕੈਬਿਨੀਟ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁਡੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਂਗਰਸ, ਭਾਜਪਾ ਵਾਲੇ ਵੀ ਜਿੱਤ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਹਾਲਾਤ ਤੱਹਿਤ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਚੋਣ ਲੜਨਾ ਤੇ ਜਿੱਤਣਾ ਆਪਣੇ-ਆਪ 'ਚ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਬੀਬਾ ਬਾਦਲ ਫਿਰ ਆਸਵੰਡ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਗਲਿਆਰਿਆਂ 'ਚ ਚਰਚਾ ਛਿੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹੁਣ ਜਲਦੀ ਹੀ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬਾਂਠਿਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ 'ਤੇ ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਬੀਬਾ ਬਾਦਲ 4 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਜੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬਿਜ਼ ਭੁਸ਼ਣ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 10 ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਫੈਸਲਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਦਿੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਿਜ਼ ਭੁਸ਼ਣ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਮੈਟਰੋਪਲਿਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (ਏ.ਸੀ.ਐਮ.ਐਮ.) ਪਿੰਜਕਾ ਰਾਜਪੁਤ ਨੇ ਹੁਕਮ ਸਣਾਉਣਾ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

MATRIMONIAL

ਖੱਤਰੀ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ 26, ਬੀ.ਏ., 6'-2" 2" ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿੱਚ ਕੱਚਾ, ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਪੀ.ਆਰ. ਢੁੱਕਵੰਦੀ ਕੰਨਿਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ : ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ ਚਾਨੀਆਂ, 92569-73526 (ਇੰਡੀਆ)

ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ, ਟਾਂਕ ਕਸ਼ਤਰੀ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 32 ਸਾਲ, ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ, ਸਾਊਨ, ਨਾਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਮਿਨਤੀ, ਵਿੱਦਿਆ ਗਰੇਡ 12, ਮਾਲਵੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੋਗ ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲਡ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : +1 (206) 353-6341, ਕੈਨੇਡਾ : 416-509-6200

MATRIMONIAL

Lovepreet Singh Gill, 26 yrs old, 5'11". US citizen, own small trucking company, living in Sacramento CA

MATRIMONIAL

Jath Singh, 32 yrs, height 6 feet, USA Multiple Visa Holder 10 years, Study BTech Electronics and Communications (GNE Ludhiana 2013), MEngg. Electrical and Computer Eng (Ottawa Carlton University Canada 2017). Mother Retired principal (Govt Of Punjab) USA GREEN CARD HOLDER. Looking for a USA Citizen Girl. Contact # 951-934-8655

ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ

ਅਮਰੀਕਨ ਨਾਗਰਿਕ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਿੱਖ ਮੁੰਡਾ, ਜਨਮ 1984, 5'-10", ਤਲਾਕਸ਼ਦਾ, ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ, ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੱਕੀ ਜਾਂ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ : +1(510) 200-1772

MATRIMONIAL

Jat Singh Mann parents seeks a SMF for their son, 34 years old, 5'-6" tall, Ph.D. Chemistry, working as scientist in USA, very shortly divorced. Girl should be American or Canadian. Upper caste welcome. Marriage bureau excuse. Call/text +1-572-273-4588.

MATRIMONIAL

Jath Singh, 28 yrs, height 6'-2" feet, Australia work Visa Holder since 2022 (At present in Australia), Study : BTech Productions 2017 (GNE Ludhiana). Mother Retired principal (Govt Of Punjab) USA GREEN CARD HOLDER. Looking for a USA Citizen Girl. for Contact # 951-934-8655

MATRIMONIAL

Seeking alliance for a beautiful 33 year old Sikh Rajput girl height 5'3" Canadian citizen in US. Family is well settled in US. Innocently divorced shortly after marriage. Looking for a Green card holder or US citizen boy. Upper caste-no bar. Please send pictures and bio data on (510) 506-2319

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਕੇਸ; ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਕੇਜ਼ਗੀਵਾਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਰਾਹਤ

- ਦੇ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਉੱਠਿਆ
- ਤੁਸਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕੇਜ਼ਹੀਵਾਲ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਕੀਤਾ ਵਿਰੋਧ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)-
 ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ
 ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ
 ਵੀ ਕੋਈ ਗਹਾਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ
 ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ
 ਵਾਲਾ ਬੈਂਚ ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਨੂੰ
 ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ
 ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਉਠ
 ਗਿਆ। ਕਥਿਤ ਦਿੱਲੀ ਆਬਕਾਰੀ
 ਨੀਤੀ ਘੁਟਾਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਨੀ
 ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਕੇਸ ਵਿਚ ਮੁਲਜ਼ਮ
 ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ
 ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਚਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ
 ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮੰਗੀ ਸੀ।
 ਜਸਟਿਸ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ ਤੇ ਜਸਟਿਸ
 ਦੀਪਾਂਕਰ ਢੱਤਾ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ
 ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ
 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਮਗਰੋਂ ਫੈਸਲਾ
 ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ
 ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਫੈਸਲਾ
 ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਬੈਂਚ
 ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ
 ਉਠ ਗਿਆ।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਭਿਸੇਕ ਸਿੰਘਵੀ ਤੇ ਵਹਿਕ ਸੌਲੀਸ਼ਟਰ ਜਨਰਲ ਐਸ.ਵੀ. ਗਜ਼ੂ, ਜੋ ਕਮਵਾਰ ਕੇਜ਼ੀਵਾਲ ਤੇ ਐਨਡੋਰਸਮੈਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ, ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਮਗਰੋਂ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਧਾਰਨੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵੱਲ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ
ਕੱਕ ਸਭਾ ਚੌਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ
ਕੀਵਾਲ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਵਰਤੋਂ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ
। ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ
ਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਦੇ ਕੌਮੀ
ਨੀਨਰ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ
ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਆਸਤਦਾਰਾਂ
ਵੱਖਰੀ ਜਮਾਤ ਸਿਰਜਣ ਵਾਂਗ
ਗਾ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੇਜ਼ਗੀਵਾਲ ਵੱਲੋਂ
ਲੀ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ
ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ
ਵੰਡਿਆ ਸੀ। ਕੇਜ਼ਗੀਵਾਲ ਦੀ
ਪਟੀਸ਼ਨ ਥੀ .ਡੀ। ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ
ਤਾਰੀ ਨੂੰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਐਲਾਨੇ
ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਕਿ
ਪਹਿਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਲੋਕ ਸਭਾ
ਨੂੰ ਪਿਆਨ ਚੁ ਰੱਖ ਕੇ
ਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਨਾਲ
ਤ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ
ਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ
ਗਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।
ਵੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ
ਕੀਵਾਲ, ਸਿੱਚੀਆ ਤੇ ਕਵਿਤਾ
ਅਨੁਭਿਕ ਹਿਗਸਤ 'ਚ ਵਾਹਾ :

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਥਿਤ
ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੇਸਾਂ
ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ
ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਰਟੀ
ਆਗੂ ਮਨੀਸ਼ ਸਿੱਦੀਆ ਤੇ ਭਾਰਤ
ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਮਿਤੀ ਆਗੂ ਕੇ. ਕਵਿਤਾ
ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਧਾ
ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਦੀ
ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ 20 ਮਈ
ਜਦੋਕਿ ਸਿੱਦੀਆ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦੀ
ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਕੁਮਵਾਰ 15
ਮਈ ਤੇ 14 ਮਈ ਤੱਕ ਵਧਾਈ
ਗਈ ਹੈ। ਭਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ
ਵੱਖਰੇ ਕੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਦੀ
ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ 20 ਮਈ ਤੱਕ
ਵਧੀ ਹੈ। ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਕੇਸ ਦੇ
ਸਹਿ-ਮਲਜ਼ਮ ਚੰਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ
ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਵੀ 20
ਮਈ ਤੱਕ ਦਾ ਵਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ.
ਤੇ ਈ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ
ਰੀ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਵੱਲੋਂ
ਭਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ
ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਦਾਇਰ
ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜੀਆਂ 6 ਮਈ ਨੂੰ ਰੱਦ
ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ
ਜੱਜ ਨੇ ਸਿੱਦੀਆ ਖਿਲਾਫ਼ ਦਾਇਰ
ਭਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼
ਆਇਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਿਰ੍ਹਾ ਲਈ
15 ਮਈ ਦੀ ਤਰੀਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ
ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ
ਦੀ ਸਿਆਦ ਬਤਮ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਕਾਵੇਰੀ ਬਵੇਜਾ ਦੀ
ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਵਰਚੁਅਲੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਸੀ। ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ
ਨੂੰ 21 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕੀਤਾ
ਸੀ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ
ਪੇਡ ਨਿਉਜ਼ ਤੇ ਇਸ਼ਟਹਾਰਾਂ 'ਤੇ
ਬਾਜ਼ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਜਾਅਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੈਕ ਤੋਂ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ
ਕਰਜ਼ਾ ਨੈਣ ਵਾਲੇ 7 ਵਿਆਕਤੀਆਂ ਵਿਵੱਧ ਮਕੌਦਮਾ ਦਰਜ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪੰਜਾਬ ਵਿਸ਼ੀਲੈਸ ਬਿਉਰੋ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਮੁਹਿਮ ਦੌਰਾਨ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰਿਕਾਊਂਡ ਵਿਚ ਫੇਬਦਲ ਕਰਕੇ ਜਾਅਲੀ ਜਾਸ਼ਨਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉਪਰ ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਬੈਂਕ ਤੋਂ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੱਦ ਕਰਜ਼ਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਖਿਲਾਫ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਰੋਕ੍ਕ ਕਾਣੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ੀਲੈਸ਼ ਬਿਉਰੋ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਗੁਰੂਹਰਸਹਾਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ, ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦੋਵੇਂ ਮਾਲ ਪਟਵਾਰੀ, ਹਲਕਾ ਬਹਾਦਰ ਕੇ, ਤਹਿਸੀਲ ਗੁਰੂਹਰਸਹਾਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ, ਜ਼ੱਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੱਟ, ਸਹਾਇਕ ਮਾਲ ਪਟਵਾਰੀ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਏ.ਐਸ.ਐਮ. ਫਰਦ ਕੇਂਦਰ ਗੁਰੂਹਰਸਹਾਏ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਿਲਸ਼ਨਸਿਪ ਮੈਨੇਜਰ, ਐਚ.ਡੀ.ਐਂਡ.ਸੀ. ਬੈਂਕ ਸ਼ੁਧਚ ਗੁਰੂਹਰਸਹਾਏ, ਜਾਮਨ ਦਾਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੈਤਰ ਪਿੰਡ ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਵਿਹੁੱਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ੱਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੱਟ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਲ ਪਟਵਾਰੀ ਅਤੇ ਦਾਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗਿਰਦਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕਰਜ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੰਡਾਲਾ 'ਤੇ ਹੋਈ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿੰਦਾ

■ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਵਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੰਡਾਲਾ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬਾ ਬੀਰ ਸਿੰਘ 'ਚ ਸੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਸਥਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਜਿਸ ਪਿਛੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲੇ ਲਿਆਉਣਾ ਬੇਹੁਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤ ਅਤੇ ਮਿਸਾਲੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੰਗਤ ਅੰਦਰ ਭਾਗੀ ਰੋਸ ਅਤੇ ਰੋਹ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਤੰਤਰ ਰਾਹੀਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਘਟਨਾ ਪਿੱਛੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਰ ਕਰੇ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅੰਦਰ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੁੱਖਤਾ ਇਤਿਜ਼ਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਰਦਾਰੀ ਲਈ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਲਕਾ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰ ਖਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਾਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਬਜੀਦਪੁਰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ

ਹੋਰ ਨੁਮਾਇੰਦੀਆਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਪਿੰਡ ਬੰਡਾਲਾ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਉਪਰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸੀ ਅਕਾਲ ਤੱਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਅੰਗ ਫੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਅੰਗ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਖੰਡਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮਰਿਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਜੀਲੈਸ਼ ਬਿਉਰੋ ਵੱਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਪੋਖਾਣੀ 'ਚ ਭਗੋੜਾ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਕਾਥੂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਸ਼ ਬਿਉਰੋ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਪਰਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਭਗੋੜਾ ਅਪਰਾਧੀ (ਪੀ.ਏ.) ਸੁਖਵਿੰਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਇੰਦਹਾਂ ਗਾਂਧੀ ਅੰਤਰਗਤ ਹਵਾਈ ਅੰਡਾ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਥੇ ਰਾਜ ਵਿਜੀਲੈਸ਼ ਬਿਉਰੋ ਦੇ ਸੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 409, 420, 467, 468, 471, 120-ਬੀ ਅਤੇ ਭਿਸਟਾਚਾਰ ਗੈਲੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਅਤੇ 13 (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਵਿਜੀਲੈਸ਼ ਬਾਣਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੇਜ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨੰ. 32 ਮਿਤੀ 24.08.2006 ਵਿਚ ਲੋੜੀਦਾ ਸੀ।

ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 06-04-2011 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਬ੍ਰਾਚ ਗੁਰੂ-ਕਾ-ਬਾਗ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ 2.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿਚ ਪੋਖਾਣੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿਚ ਪੀ.ਏ. (ਭਗੋੜਾ) ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਸੰਦੀਪ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ ਦਾ 14 ਮਾਰਚ, 2022 ਨੂੰ ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੱਲੀਆਂ ਵਿਖੇ 5 ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸੰਦੀਪ ਪਿੰਡ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਟੂਰਨਮੈਂਟ 'ਚ ਪੁੱਜਾ ਸੀ। ਮੈਚ ਦੌਰਾਨ ਅਨੁਕੂਲ ਗੋਲੀਬਾਗੀ ਕਾਰਨ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਹਫੜਾ-ਦੱਫ਼ੀਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਦੀਪ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ ਕਤਲਕਾਂਡ ਨਾਲ ਜੁਕਿਆਂ ਇਕ ਹੋਰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰ

ਜਲੰਧਰ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਅੰਤਰਗਤ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਸੰਦੀਪ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਵੱਡੀ ਬਖ਼ਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਤਲਕਾਂਡ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇਕ ਹੋਰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਸਵਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਫਰਿਜ਼ਨੋ 'ਚ ਗੋਲੀਬਾਗੀ ਦੌਰਾਨ ਗਲੇਡਨੀ ਮਰਿਆ ਹੈ, ਗੋਲਡੀ ਨਹੀਂ: ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਿਸ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿਚ ਗੋਲੀਬਾਗੀ ਦੌਰਾਨ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਈ ਸੌਲੀ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਗੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਭਾਰਤੀ ਗੋਲਡੀ ਬਾਗ ਸੀ, ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੰਘ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਹੈ।

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਬਖ਼ਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ : www.punjabmailusa.com

Jaspreet Singh

Attorney at Law

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਰਿਟਿਊਜ਼ੀ ਸਟੇਅ, ਬੱਚਾ ਗੇਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਵਿਆਹ,
ਐਚ.1 ਵੀਜ਼ਾ, ਲੇਬਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਕੇਸ

ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

Sacramento
2953 W Capitol Ave.
Sacramento CA 95691
Phone : 916-372-4448
Fax : 916-372-4440

FREMONT
44790 8. Grimmer Blvd.# 208
Fremont, CA 94538
Phone : 510-657-6444
Fax : 510-657-6445

FRESNO
4491 W. Shaw Ave.
Suit No. 300B
Near Costco
Fresno, CA 93722
Phone : 559-271-5511

Turlock
209-632-3292

ਨਿੱਸ਼ਰ ਕਤਲ ਕਾਂਡ: ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਾਉਲਾਂ ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਕੋਟਪੁਰਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ

ਸਰੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰੀ ਚ 18 ਜੂਨ 2023 ਨੂੰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਸ਼ਰ ਦੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੋਈ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਚੰਗਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੱਡਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖੁਲਾਸੇ ਮੁਤਾਬਕ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਚੰਗੇ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਕਮਲਪੀਤ ਸਿੰਘ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਕਸਬਾ ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੱਕ ਕਲਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਰਨ ਬਰਾੜ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਕਸਬਾ ਕੋਟਪੁਰਾ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਕਰਨ ਅਪੈਲ 2020 ਵਿਚ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਐਡਮਿੰਟਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਦਾਦਾ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇੱਥੇ ਹਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਰਮਨ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ 18 ਅਪੈਲ ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਮਲਪੀਤ, ਕਮਪੀਤ ਦੇ ਗੋਗਸਟਰ ਲਾਰੈਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਤੇ ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਗੈਂਗ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕਤਲ ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਕਮਲਪੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੱਕ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜਾਂ ਚਲੀ ਰਾਤ 10.30 ਵਜੇ

ਪਹੁੰਚੀਆਂ। 23 ਸਾਲ ਕਮਲਪੀਤ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਵਿਆਹ ਕਰ ਕੇ 2 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਦਾ ਪੰਚ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ੰਕਰ ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਆਝੂਤ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ। ਕਰੀਬ 25 ਏਕੜ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਹੈ। ਕਮਲਜੀਤ ਦੇ ਘਰ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਂ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਬੇਟਾ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਲਾਰੈਸ ਗੈਂਗ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਜੁੜਿਆ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਟੋਰਾਂਟੋ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 18 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੰਸਦ ਚੰਗੇ ਹੋ ਕੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਸ਼ਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਲਾਉਣ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਧਿਕਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 3 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿਹੜੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ, ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅੰਬੈਸੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਚੰਗ ਸਨ? ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਗਜ਼ਦਤ ਦਾ ਨਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਾਲੇ

ਸਬੰਧ ਪ੍ਰਗਾਹ ਹੋਏ ਸਨ, ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਗਤੇ ਗਏ ਪਰ ਕਤਲ ਦੇ 10 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਪੈਸ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਮੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੈਸੀ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਚੰਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਫਿਲਹਾਲ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੱਲੀਅਤ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ

ਕਿਸੇ ਪਰਚੇ 'ਤੇ ਨਾਂ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੈਸ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ।

ਦੱਸ ਦੇਂਦੀ ਕਿ ਆਰ.ਸੀ.ਐੱਮ.ਪੀ. ਦੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਭੇਵਿਡ ਟੇਬੁਲ ਨੇ ਪੈਸ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਡੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਐਡਮਿੰਟਨ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਕਮਲਪੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਰਨ ਬਰਾੜ ਦੀ ਉਮਰ 22 ਸਾਲ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਮਪੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਮਰ 28 ਸਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਕਰਨ ਬਰਾੜ ਦੀ ਸਬੰਧ ਚੰਗੇ ਹੋਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਸ਼ਰ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਜਾਰੀ

ਲੋਈਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਗੈਂਗ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਬੰਧ

ਫਸਟ ਡਿਗਰੀ ਕਤਲ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਤਿੰਨਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਸੀ।

ਉੱਥੇ ਹੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮੀਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੇਲ 'ਚ ਕੈਦ ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਾਰੈਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੀ ਗੈਂਗ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਅਸਥਾਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਐਡਮਿੰਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕਲਿੱਪ ਕਰੋ : www.punjabmailusa.com

ਵਕਤ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਵਕਤ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਨੇ Entertainment ਦੇ ਸਾਧਨ ਵੀ

e-Baba Entertainment App ਨੂੰ Download ਕਰੋ।

ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ Company ਦੇ ਬਣੇ Android TV 'ਚ eBaba App ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰੋ ਜਾਂ ਸਮਾਰਟ TV ਦੀ HDMI Port 'ਚ Google TV Dongle ਲਾਵੋ ਤੇ eBaba ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਕੇ ਰਿਮੋਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ, ਵੱਡੀ TV Screen ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ English, Punjabi, Hindi ਅਤੇ Urdu ਦੇ TV Channel ਵੀ 'ਚ ਵੇਖੋ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ 'ਚ ਸੁਣੋ, also eBaba Entertainment App available for your ਸਮਾਰਟ phone on app store and Play store.

Cast Dongle ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦੀਦਾ TV Channel ਜਾਂ Movies ਆਪਣੇ TV 'ਤੇ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ Drive ਕਰਦੇ ਵੇਲੇ Bluetooth ਨਾਲ ਰੇਡੀਓ ਵੀ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇਸ ਲਈ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਇਹ App Download ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ Share ਕਰੋ।

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤਾਂ
ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹੀਆਂ

ਵੈਨਕੁਵਰ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤਾਂ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਦੱਸਾਂ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਸਗੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ 26 ਅਪੈਲ ਨੂੰ 146 ਸਟਰੀਟ 'ਤੇ 72 ਐਵੇਨਿਊ ਸਥਿਤ ਘਰ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪੁਰੂਸ਼, ਤਾਂ 33 ਸਾਲਾ ਪਵਿੱਤਰਗੀਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧ ਗੰਭੀਰ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਿਵੇਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਹਨ ਲੱਟਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਉਲਟੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਗੰਭੀਰ ਮੌਝ ਲਈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਹਨ ਆਪਸ ਵਿਚ ਟਕਰਾਅ ਹੈ। ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਚਾਰਾਂ ਦੀ ਮੌਝ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਲੁਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 21 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ 55 ਸਾਲਾ

ਕੈਨੇਡਾ ਪ੍ਰਿਮਲ ਆਏ ਭਾਰਤੀ ਜੋੜੇ ਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਪੋਤੇ ਦੀ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ 'ਤੇ ਮੌਝ

ਟੋਰਨਟੋ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਪ੍ਰਿਮਲ ਆਏ ਭਾਰਤੀ ਜੋੜੇ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਸਗੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ 26 ਅਪੈਲ ਨੂੰ 146 ਸਟਰੀਟ 'ਤੇ 72 ਐਵੇਨਿਊ ਸਥਿਤ ਘਰ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪੁਰੂਸ਼, ਤਾਂ 33 ਸਾਲਾ ਪਵਿੱਤਰਗੀਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧ ਗੰਭੀਰ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਿਵੇਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਹਨ ਲੱਟਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਉਲਟੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਗੰਭੀਰ ਮੌਝ ਲਈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਹਨ ਆਪਸ ਵਿਚ ਟਕਰਾਅ ਹੈ। ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਚਾਰਾਂ ਦੀ ਮੌਝ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਲੁਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 21 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ 55 ਸਾਲਾ

ਭਾਰਤੀ ਮਹੀਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ 10 ਕਰੋੜ ਭਾਲੂ ਦੇਣ ਦਾ ਐਸਾਕ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪ੍ਰਿਮਲ ਭਾਰਤੀ ਅਮੀਨੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਅਮੀਨੀਕਾ ਭੜਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਿਆਂ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਲਬਰਟਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕੈਲਗਰੀ 'ਚ 30 ਅਪੈਲ ਨੂੰ ਇਸੇ ਘਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪਤੀ ਮਨਿੰਦਰਗੀਤ ਸਿੱਖ (22) ਹੱਥੋਂ ਕੁੱਟਮਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈ ਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਝ ਹੋ ਗਈ। ਮਨਿੰਦਰਗੀਤ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।

ਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ ਬਚਾਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕਾਲੀਂ ਕਰੋ :
www.punjabmailusa.com

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਪਰਮਪਾਲ ਕੌਰ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੇ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਰਮਪਾਲ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਰਮਪਾਲ ਕੌਰ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ

ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਰਸੋਨਲ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਵੀ.ਆਰ.ਐਸ. ਅਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਪੀਰੀਅਡ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੌਝ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ 81 ਸਾਲ ਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦਿੱਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵੀ.ਆਰ.ਐਸ. ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਪੀਰੀਅਡ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਫ਼ਾ 1 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਨੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁੱਟਣ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ...

ਮਨੀਤ ਮਲਹੇਤਰਾ ਵਿਹੁੰਧ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਤਫ਼ਤੀਸ ਦੰਗਾਨ ਦੋ ਮਾਮਲੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਪੈਂਧਾਨ ਵਿਚ ਆਏ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਬਰਟਾ ਵਿਚ ਕੰਮ ਦਿਓਣ ਲਈ ਮਨੀਤ ਨੇ ਕੁੱਲ 75 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ

ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਇਮੀਗੋਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਾਅਲੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਪੈਂਤੇ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਂਦੇ ਹਨ। ਮਨੀਤ ਇਮੀਗੋਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਦ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇਮੀਗੋਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਕੀਲ ਹੈ। ਦਸੰਬਰ 2019 ਵਿਚ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਰਚ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਨੀਤ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਮੀਗੋਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਕਈ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਿਲੇ।

ਸਫ਼ਾ 1 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਮਸ਼ਹੂਰ ਬਿਉਟੀ ਕੁਈਨ ਦਾ ਗੋਸੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ...

'ਚ ਸੋਗ ਦੇ ਬੱਦਲ ਛਾ ਗਏ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਪੋਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇਕਵਾਡੋਰ ਦੀ ਸੰਦਰਤਾ ਲੈਂਡੀ ਪੈਰਾਗਾ ਗੋਇਬਰੇ ਦਾ ਬਦਨਾਮ ਗੈਂਗ ਦੇ ਗੁਰ੍ਗੇ ਨਾਲ ਅਫੇਅਰ ਸੀ। ਇਹ ਬੱਦਨਾਕ ਘਟਨਾ ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਫੁਟੇਜ ਵਿਚ ਕੈਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਫੁਟੇਜ ਦੇ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਦ ਦੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸਥਾਨਕ ਮੀਡੀਆ ਆਉਟਲੋਟ ਇਕਵਾਡੋਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੈਂਡੀ ਪੈਰਾਗਾ ਗੋਇਬਰੇ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ

ਆਈ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਮਕਸਦ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਖੁਲ੍ਹੇ ਪੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 23 ਸਾਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ 'ਚ ਲੈਂਡੀ ਪੈਰਾਗਾ ਗੋਇਬਰੇ ਸਥਾਨਕ ਬਿਉਟੀ ਕੁਈਨ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਚਰਚਾ 'ਚ ਆਈ ਸੀ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਲੋਅਵਰਜ਼ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੈਂਡੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੋਹੜੀ ਵਿਚ ਕੈਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਦਿਹਾਂਤ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਾ ਸਦਮਾ ਲੱਗ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੇ ਬਦਨਾਮ ਗਿਰੋਹ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਗੂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਜੁਟੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਜਨਰਲ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਰੋਲਾਂ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਪਚਾਂ ਰਹੇ ਪੋਲਿੰਗ ਕਰਮੀਆਂ ਦੀ ਬੱਸ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ

ਬੈਤੁਲ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੈਤੁਲ ਚੌਥੇ ਪੋਲਿੰਗ ਕਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਬੱਸ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਬੱਸ ਵੈਟਿੰਗ ਸਮੱਗਰੀ (ਈ.ਵੀ.ਐਮ. ਅਤੇ ਵੀ.ਵੀ.ਪੀ.ਏ.ਟੀ.) ਅਤੇ ਛੇ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੈਤੁਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈਂਡਕੁਆਰਟਰ ਆ ਰਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਜਾਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੱਤ ਹੋ ਗਈ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈਵੇ 401 ਕਈ ਵੀਂਟਿੰਗ ਕਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਛੇ ਮੌਝ ਹੋ ਗਈ। ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈਵੇ 401 ਕਈ ਵੀਂਟਿੰਗ ਕਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੈਤੁਲ ਵਿਚ ਰਹੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈਵੇ 401 ਕਈ ਵੀਂਟਿੰਗ ਕਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੈਤੁਲ ਵਿਚ ਰਹੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈਵੇ 401 ਕਈ ਵੀਂਟਿੰਗ ਕਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੈਤੁਲ ਵਿਚ ਰਹੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈਵੇ 401 ਕਈ ਵੀਂਟਿੰਗ ਕਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੈਤੁਲ ਵਿਚ ਰਹੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈਵੇ 401 ਕਈ ਵੀਂਟਿੰਗ ਕਰ

ਦੀ ਸ ਵਰੇ ਗਰਮੀ ਨਵੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪੁਗਣੇ ਸੱਭੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਗਰਮੀ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਹਨ। ਕਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਜਿਥੇ ਤਾਪਮਾਨ 20 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ, ਉਥੇ ਇਹ ਤਾਪਮਾਨ 45 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਮ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਜਾਣਾ ਕਿਸੇ ਦੁਖਾਂਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਨਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿੰਨਾ ਅੱਜ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੇਜ਼ ਸਮੁੱਦਰਾਂ ਤੁਹਾਨ ਦਾ ਸੂਚਰ ਹੈ।

ਗਰਮੀ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਕਾਪ ਦੱਖਣੀ ਗੋਲਾਕਾਰ, ਜਿਥੇ ਗਰਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਗੋਲਾਕਾਰ, ਜਿਥੇ ਸਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੈ। ਛਪੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਪਾਨ, ਕੀਨੀਆ, ਨਾਈਜੀਰੀਆ, ਬਰਾਜ਼ੀਲ, ਥਾਈਲੈਂਡ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਸਪੇਨ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਵੱਧ ਤਾਪਮਾਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਨ ਓਕੋਨੋ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2024 ਵਿਚ 22 ਫੇਰਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰਮ ਸਾਲ ਹੋਏਗਾ।

ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਗਵਰਨਮੈਂਟਾਂ ਪੈਨਲ ਅੱਨ ਕਲਾਈਮੈਂਟ ਚੇਜ਼ (ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.ਸੀ.) ਦੀ ਛੋਵੀਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 2030 ਤੱਕ 1.5 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਰਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਅਧਿਅਕਸ਼ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਤੇਜ਼ ਗਰਮੀ, ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਮੂਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੌਸਮ ਸੰਬੰਧੀ ਹੋਰ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੱਕਰਵਾਤ ਤੁਹਾਨ, ਹੜ੍ਹ, ਸੋਕੇ, ਲੁ ਆਦਿ 'ਚ ਵੱਡਾ ਵਾਹਾ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

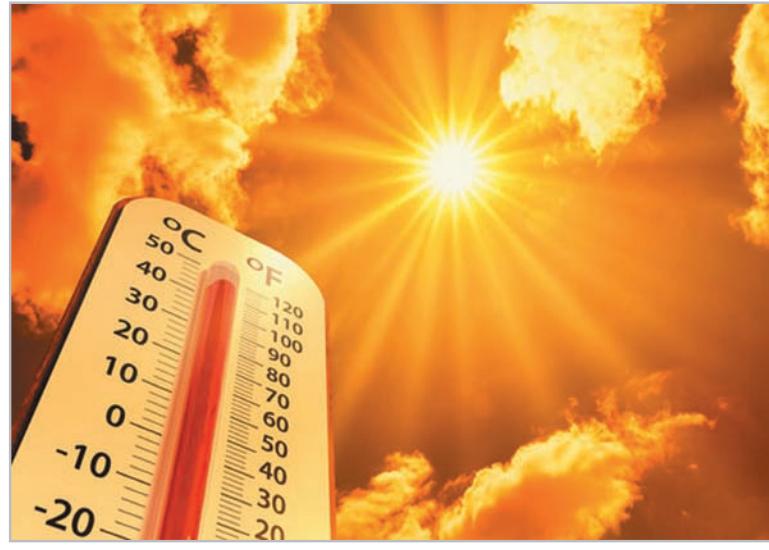
ਪੈਣ-ਪਾਣੀ ਬਦਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ ਦਾ ਗਰਮ ਹੋਣਾ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਰਵੀ ਖੇਤਰ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਤੌਜੀ ਨਾਲ ਗਰਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਸੋਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਉਤਰਾਂ-ਦੁੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ 'ਬਹੁਤ' ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਤਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖਿੱਤੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਢੁਕਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਗਰਮੀ ਦੇ ਵਧਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਸਰ ਗਲੋਬੀਅਰ ਦਾ ਪਿਘਲਣਾ ਹੈ। ਖੋਜੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੇਕਰ ਅੰਟਾਰਟਿਕਾ ਦੀ ਸਾਰੀ ਬਰਫ ਪਿਘਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪੱਧਰ 60 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਅੱਸਤ 2.9 ਮੀਟਰ ਟਨ।

ਗਰਮੀ ਦੇ ਵਧਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਸਰ ਗਲੋਬੀਅਰ ਦਾ ਪਿਘਲਣਾ ਹੈ। ਖੋਜੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੇਕਰ ਅੰਟਾਰਟਿਕਾ ਦੀ ਸਾਰੀ ਬਰਫ ਪਿਘਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪੱਧਰ 60 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖਿੱਤੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਢੁਕਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਗਰਮੀ ਦੇ ਵਧਣ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਐਕਸਾਈਡ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੇ ਜਲਵਾਯੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2023 'ਚ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਐਕਸਾਈਡ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਛੋਹ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਸਿਰਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਉਤੇ ਉਲਟ ਅਸਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਸਾਲ 1750 ਤੋਂ 2022 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 1.5 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਮੈਟਰਿਕ ਟਨ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਐਕਸਾਈਡ ਵਾਯੂਮੰਡਲ 'ਚ ਵਹੀ ਹੈ, ਇਸ

ਤੁੱਪਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਕੁੱਖ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ

ਹੀਆਂ ਹਨ।

ਗਲੋਬਲ ਵਾਰਮਿੰਗ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੈਰਿਸ ਜਲਵਾਯੂ ਸਾਈਤੇ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੁਸਾਰਿਦਿਆਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਾਈਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2030 ਤੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਗਰਮੀ ਹਾਊਸ ਗੈਸ ਪੈਦਾਵਾਰ 'ਚ ਕਟੋਂਕੀ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਪਰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ ਵਿਕਿਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਦੀ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸੁਰਜ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਹੀ ਇੱਕ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਗੁਹਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਜੀਵਨ ਸੰਕਟ 'ਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੁਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਾਨਵ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ ਵਿਚ ਭੇਤਿਕਵਾਦ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਵਾਦੀ ਅੱਤੇ ਲਾਲਚ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੁਹਾ ਸੰਕਟੀ ਖਾਈ 'ਚ ਛਿੱਗਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਲਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਉਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੈ।

ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੰਕਟ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੱਦਾਂ-ਬੰਨ੍ਹੋਂ ਟੱਪ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੱਚਰੇ ਦੇ ਪਹਾੜ ਸਾਨੂੰ ਦੰਦ ਚਿੜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੁੱਖ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦੌਜ਼ਾਂ ਵਰਤਨ ਦੇ ਨਾਮ ਉਤੇ ਮਨੁੱਖ ਗੰਦਰੀ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਟਾ ਬੱਦੋਂ-ਚਿੱਠੀ ਸੌਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਆਪ ਫਸੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਸੁਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਤੋਂ ਗਰਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਰਨਾਂ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆਂ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਥੋਂ ਹੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੈਟਰਲ, ਕੋਇਲੇ ਵਰਗ ਬਾਲਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਐਕਸਾਈਡ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਪਰੋਂ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਨੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੰਜ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਰੱਖਿਅਕ ਅਕਸੀਜਨ ਦੀ ਘਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖਦਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਚ ਕਾਰਨ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਐਕਸਾਈਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਬਾਬਰ ਹੈ।

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ # ਮੋਬਾਈਲ : 98158-02070 (Punjab Mail USA)	
---	--

ਪਾਣੀ ਦਾ ਧਰਤੀ ਦੀ ਕੁੱਖ 'ਚ ਵੱਧ ਨਿਕਾਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਇੱਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਹਾਬ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ, ਚੰਗੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਲਈ ਸਿੱਗਿਆ ਹੈ, ਹੋਰ ਮਨੁੱਖੀ "ਕਾਰਗਰੀਆਂ" ਕਾਰਨ ਦੂਸ਼ਿਤ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਧਰਤੀ ਦਾ ਕੀਤੀ ਛੇਡ-ਛਾੜ ਵਧੇਰੇ ਗਰਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਬਿਸਾਰੀਆਂ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਦੀ ਦਰ ਇਸੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਨਸਲ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ ਖੁਲ੍ਹ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਭਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਭਿਆ ਦੀ ਸੁਰੱਖਾਤ ਦੇ ਅਗਲੇ ਯੋਗ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਿਚ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਨਸਲ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ ਖੁਲ੍ਹ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਭਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਭਿਆ ਦੀ ਸੁਰੱਖਾਤ ਦੇ ਅਗਲੇ ਯੋਗ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਿਚ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਨਸਲ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ ਖੁਲ੍ਹ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਭਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਭਿਆ ਦੀ ਸੁਰੱਖਾਤ ਦੇ ਅਗਲੇ ਯੋਗ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਿਚ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਨਸਲ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ ਖੁਲ੍ਹ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਭਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਭਿਆ ਦੀ ਸੁਰੱਖਾਤ ਦੇ ਅਗਲੇ

ਗੁਰੂ ਅੰਗਰੇ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾਤਾ

ਵੈਸਾਖ ਵਦੀ 1 ਬਨਾਮ ਵੈਸਾਖ ਸੁਦੀ 1

ਸੰਤ	ਵਦੀ-ਸੁਦੀ ਮੁਤਾਬਕ	ਸੂਰਜੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ
547	6 ਵੈਸਾਖ	5 ਵੈਸਾਖ
548	25 ਵੈਸਾਖ	5 ਵੈਸਾਖ
549	15 ਵੈਸਾਖ	5 ਵੈਸਾਖ
550	3 ਵੈਸਾਖ	5 ਵੈਸਾਖ
551	22 ਵੈਸਾਖ	5 ਵੈਸਾਖ
552	12 ਵੈਸਾਖ	5 ਵੈਸਾਖ
553	30 ਵੈਸਾਖ	5 ਵੈਸਾਖ
554	18 ਵੈਸਾਖ	5 ਵੈਸਾਖ
555	8 ਵੈਸਾਖ	5 ਵੈਸਾਖ
556	27 ਵੈਸਾਖ	5 ਵੈਸਾਖ

ਈ: ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨੀਏ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੈਸਾਖ ਵਦੀ
1/5 ਵੈਸਾਖ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਾਅਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ
ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੀ ਗਈ, ਪ੍ਰੋ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ
ਕਿਤਾਬ 'ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਭਾਗ 1' ਵਿਚ
ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਤਾਰੀਖ,

“ਵੈਸਾਖ ਵਦੀ 1, 5 ਵੈਸਾਖ ਸੰਮਤ 1561
ਮੁਤਾਬਕ 31 ਮਾਰਚ ਸੰਨ 1504 ਈ.” ਹੀ
ਦਰਜ ਹੈ (ਪੰਨਾ : 114)

ਪਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪੁਸਤਕ 'ਗੁਰਮਤਿ' ਗਿਆਨ ਦਰਜਾ ਪਹਿਲਾ' ਵਿਚ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਗੋਆਣੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 31 ਮਾਰਚ, 1504 ਈ: ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ।

‘ਸਿੰਘ ਇਤਿਹਾਸ (1469-1765)’
 ਵਿਚ ਪਿ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਗੰਡਾ
 ਸਿੰਘ ਜੀ (ਅਨੁਵਾਦਕ ਡਾ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ)
 ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 31
 ਮਾਰਚ, 1504 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ।”

ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲਗੀਰ ਵੀ

ਅਜੇ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਨਹੀਂ ਗਏ ਸੀ, ਬਲਕਿ
ਤਲਵੰਡੀ ਵਿਚ ਹੀ ਸਨ, ਤਕਰੀਬਨ ਉਸੇ
ਵੇਲੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ
31 ਮਾਰਚ, 1504 ਦੇ ਦਿਨ ਮੱਤੇ ਦੀ ਸਰਾਂ
ਵਿਚ ਹੋਇਆ”। (ਪੰਨਾ : 185)

ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਜੀ
ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ,
‘ਅੰਗਰਦ’ ਨਾਮ ਪਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ
ਦੁਸਰੇ ਗੁਰੂ ਬਣੇ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ
ਵਿਸਾਖ ਵਦੀਂ 1 (ਪੰਜ ਵਿਸਾਖ) 1561
ਥਿ: (31 ਮਾਰਚ, 1504 ਈ:) ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਪਿੰਡ ‘ਮੱਤੇ ਦੀ ਸਰਾਏ’ ਵਿਚ
ਹੋਇਆ”। (ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦਸ
ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ, ਪੰਨਾ : 65)

ਪ੍ਰੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “5 ਵੈਸਾਥ ਸੰਮਤ 1561 ਟੁੰਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਚੰਦਰਮਾ ਦੀਆਂ ਬਿੱਤਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਉਸ ਦਿਨ ਵੈਸਾਥ ਵਦੀ 1 ਸੀ, ਭਾਵ ਹਨੇਰਾ ਪੱਖ ਪੁਰਨਮਾਸੀ ਤੋਂ ਅਗਲਾ ਦਿਨ। ਈਸਵੀ ਸੌਨ 1504 ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਰਚ ਦੀ 31 ਤਰੀਕ” (ਪੰਨਾ : 12)

“Guru Angad was born at Matte di Sarae in Firozpur district on March 31, 1504” (Hari

Ram Gupta, History of the Sikhs, Page 113)

ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਇਥੇ ਬਾਬਾ ਫੇਰੂ ਮੱਲ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਤੇ ਮਾਤਾ ਰਾਮੇ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖਾਂ ਹਰੀਏ ਕੇ ਮੱਤੇ ਕੀ ਸਰਂ 31 ਮਾਰਚ 1504 ਨੂੰ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਅੰਗ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਹੋਇਆ” (ਕੁਦਰਤੀ ਨੁਰ, ਪੰਨਾ : 12) ਚੰਦਰ-ਸਰਜੀ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਹ 5 ਵੈਸਾਖ, ਵੈਸਾਖ ਵਦੀ 1, ਸੰਮਤ 1561 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਸਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ

- ਸੈਕਰਮੈਟੋ
sarbjits@gmail.com
(Punjab Mail USA)

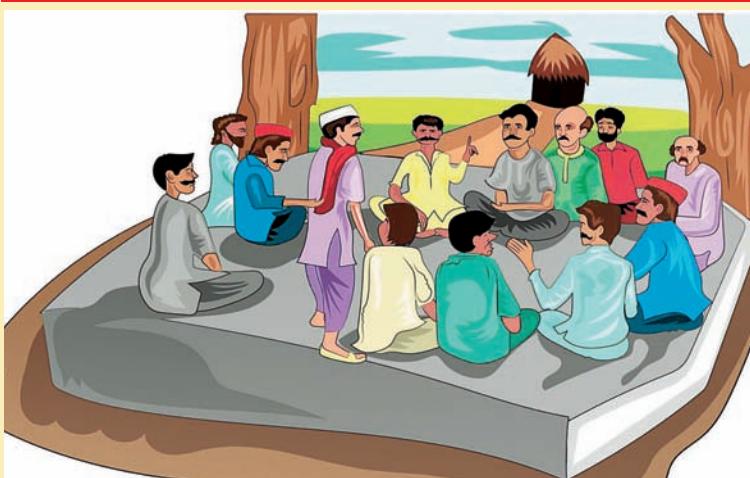

ਵੈਸਾਖ ਸੁਦੀ ਏਕਮ, 'ਗੁਰਮਤਿ ਰਹਿਤ
 ਮਰਯਾਦਾ' ਅਤੇ 'ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਰਪਣ' ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। 'ਗੁਰਮਤਿ ਰਹਿਤ
 ਮਰਯਾਦਾ' ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ
 ਤਾਰੀਖ, "1561 ਬਿ., ਵੈਸਾਖ ਸੁਦੀ
 ਏਕਮ, ਦਿਨ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ
 1504 ਈ., ਨਛੰਤਰ ਭਰਣੀ" ਦਰਜ ਹੈ।
 (ਪੰਨਾ : 31) ਇਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ
 ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹੀ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ
 ਸਕਦਾ। ਆਪਾਂ ਉਪਰ ਵੇਖ ਆਏ ਹਾਂ ਕਿ
 ਵੈਸਾਖ ਸੁਦੀ ਏਕਮ, ਸੰਮਤ 1561 ਬਿ. ਨੂੰ
 15 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਜੁਲੀਅਨ) ਦਿਨ ਸੌਮਵਾਰ ਸੀ
 ਪਰ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਰਪਣ ਵਿਚ ਦਿਨ
 ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਰਜ ਹੈ। 23
 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸੀ ਅਤੇ
 ਨਛੰਤਰ ਮਘ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਭਰਣੀ।

ਸਾਗੀ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ
 ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ
 ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਵੈਸਾਖ ਵਦੀ
 ਏਕਮ, 5 ਵੈਸਾਖ ਸੰਮਤ 1561 ਬਿ; (31
 ਮਾਰਚ 1504 ਈ: (ਜੂਲੀਅਨ) ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ
 ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰਦ
 ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਕ
 ਤਾਰੀਖ, ਵੈਸਾਖ ਵਦੀ ਏਕਮ, 5 ਵੈਸਾਖ
 ਸੰਮਤ 1561 ਬਿ; (31 ਮਾਰਚ 1504 ਈ:
 ਜੂਲੀਅਨ) ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਲੀਲ ਦੇ ਬਦਲ
 ਕੇ ਵੈਸਾਖ ਸੁਦੀ ਏਕਮ, 20 ਵੈਸਾਖ (15
 ਅਪ੍ਰੈਲ 1504 ਈ: ਜੂਲੀਅਨ) ਮੰਨ ਲਈ
 ਹੈ? ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਸੁਰਜੀ
 ਕੈਲੰਡਰ ਛਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ
 ਹਰ ਸਾਲ, ਹਰ ਦਿਹਾੜਾ ਉਸੇ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੇ ਨੂੰ
 ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਵੈਸਾਖੀ ਹਰ ਸਾਲ 1
 ਵੈਸਾਖ ਨੂੰ ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
 ਗੁਰੂ ਅੰਗਰਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ,
 ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵੈਸਾਖੀ ਏਟ ਉੱਪਰ ਦਰਜ
 ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਸਾਲ 5 ਵੈਸਾਖ ਨੂੰ
 ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਕਿਹੜੇ
 ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਅਵਹਿਗਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਨਹਿਲੇ 'ਤੇ ਦਹਿਲਾ

2 ਮਿਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧ
ਪੰਡੋਗੀ ਸਿੱਧਵਾਂ 9501
(Punj)

ਸੁਣ ਕੇ ਇੱਕ ਬਦਮਾਸ਼ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ
ਪੁੱਛਿਆ, “ਦੇਨਾਲੀ (12 ਬੋਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ)
ਨਾਲ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਪੱਕੀ (315 ਬੋਰ

राईहल) नाल ?” सवरने ने मस्कीन
जिहा बण के गॅल मुकाई, “नईं जी,
मैं तां व्हगाड़ीआं दी मारीआं सी हैं
नाल, साला भिरिए दी नईं” मुण के
बदमास हैरानी नाल इँक दूसरे दा भुंह
वेखण लऱ पटे कि इह बंदा सौंचों
ऐना कऱ दिमाग है कि सानुं बेवकूफ
बणा रिहा है।

ਹਿਰਾਇਰਡ ਅਫਸਰ ਤੇ ਚੋਲਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਟਿਕਟ

ਫਿ ਡ ਮੰਨਣ ਦੀ ਸੱਥ ਵਿਚ 2022
 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਖੁੱਚ
 ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟ
 ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਕਿਹੜਾ ਸੀ ਤੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ
 ਚੱਗਾ। ਖੁੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੁੱਖੇ ਨੇ ਗੱਲ ਅਫਸਰ
 ਵੱਲ ਮੌਜੂ ਲਈ, “ਯਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ
 ਆਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ
 ਜਿਹੜਾ ਲਾਟੈਰ (ਰਿਟਾਈਰ) ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ
 ਐਮ.ਪੀ., ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੀ ਟਿਕਟ ਦੇ
 ਦੇਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦੀ
 ਚੰਗਾ ਮੋਟਾ ਮਾਲ ਕਮਾਇਆ ਹੁੰਦਾ
 ਟਿਕਟਾਂ ਗਰੀਬ ਗੁਰਖਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀਆਂ
 ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਨੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਸੱਤਾਂ ਪੀੜੀਆਂ ਦੇ
 ਖੁਸ਼ਕੀ ਚੁੱਕੀ ਜਾਵੇ” ਸੁੱਖੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ
 ਕੇ ਕੁਝ ਬੰਦੇ ਹੱਸ ਪਏ ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੇ
 ਸਹਿਜਤੀ ਵਿਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੇ
 ਮਿੱਠਿਆਂ ਦਾ ਗੁਰਦੀਪ ਕਾਮਰੇ
 ਬਲਿਆ, “ਮੈਂ ਤੇ ਕਹਿੰਨਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ
 ਵੀ ਅਫਸਰ ਰਿਟਾਈਰ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੌਣ
 ਦੀ ਟਿਕਟ ਜੁੜ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ
 ਆ”।

ਕਾਮਰੇਡ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੀ ਦ

ਸਾਰੀ ਖੁੰਬ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ 440 ਵੋਲਟ ਦਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ। ਸਮਿੱਤਰ ਸਗਲੀ ਹੱਸ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, “ਕਾਮਰੇਡਾ, ਭੰਗ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪੀ ਲਈ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰ ?” ਤੁੰਨ੍ਹੂੰ ਤਾਂ ਸਰਮਾਈਦਾਰਾਂ ਤੇ ਭਿੱਸਟ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪੀ-ਪੀ ਕੇ ਕੈਸਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮਹੀਨੇ ਵਿਚੋਂ 20 ਦਿਨ ਤੂੰ ਤੇ ਤੇਰੀ ਯਨੀਅਨ ਥਾਣਿਆਂ, ਡੀ.ਸੀ., ਐਸ ਐਸ.ਪੀ. ਤੇ ਬਿਚਲੀ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦਾ ਘਿਰਾਉ ਕਰ ਕੇ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਭਿੱਸਟਾਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਬੜਾ ਹੇਜ਼ ਜਾਗਿਆ ਅਫਸਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ? ਕਿਤੇ ਦਲ ਬਦਲ੍ਹ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਤੇਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਆਤਮਾ ਜਾਗ ਪਈ?” “ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਨਾਲ ਰੱਜ ਕੇ ਮਾਇਆ ਮੋਹਣੀ ਕਮਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਟਿਕਟ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਰੋਡਾਂ ਰੁਪਏ ਵੋਟਾਂ ਖ਼ਰੀਦਣ ਲਈ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੂੰਹ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਖੂਹ ਨੂੰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜਨਤਾ ਦਾ ਪੈਸਾ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਵਧਿਸ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,” ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਾਮਰੇਡ ਨੇ ਭੇਤ ਖੋਲ੍ਹਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਮੌਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰ
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧੀ ਦਲੀਪ ਕੌਰ
ਟਿਵਾਣਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਦੀ
ਕਲਾ ਕਦਰਤ ਵਲੋਂ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਦਾਤ ਸੀ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ
ਵੱਡੁਮੁਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ।
ਉਹ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿਤਾ ਸ. ਕਾਕਾ ਸਿੰਘ ਦੇ
ਘਰ ਮਾਤਾ ਚੰਦ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਥੋਂ 4 ਮਈ,
1935 ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਰੱਖੋਂ (ਮਲੋਦ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ
ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ, ਟਿਵਾਣਾ ਪਟਿਆਲਾ
ਵਿਚ ਹੋਏ।

ਡਾ. ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਦੀ ਕੁਆਂ ਦੇ
ਘਰ ਕੋਈ ਅੰਲਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਦਲੀਪ
ਕੌਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਵੇਲੇ ਹੀ ਪਟਿਆਲੇ ਲੈ ਗਈ
ਪਰ ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੀ ਇਹ
ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਕੁੱਝ ਸਾਡੀ ਹੀ ਰੋਗੀ, ਇਸ
ਕਰਕੇ ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦੇ
ਮਗਰ ਪਿੰਡ ਉੱਚੀ ਰੱਖੋਂ ਵਾਲਾ 'ਟਿਵਾਣਾ'
ਗੋਤ ਹੀ ਲਾ ਲਿਆ। ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਦਾ
ਫੁੱਡੜ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਨ।

ਟਿਵਾਣਾ ਨੇ ਪਟਿਆਲੇ ਰਹਿ ਕੇ
ਪੜ੍ਹਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਮੁੱਢਲੀ ਵਿਦਿਆ
ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਕੂਲ ਤੋਂ, ਦਸਵੀਂ
ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਗਰਲਜ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਤੋਂ,
1954 ਵਿਚ ਬੀ ਏ। ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ
ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਐਮ.ਏ। ਪੰਜਾਬੀ
ਵੀ ਇਸੇ ਹੀ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ
ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। 1966 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ.
(ਪੰਜਾਬੀ) ਪਾਸ ਕੀਤੀ।

ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਦਾ ਵਿਆਹ
1972 ਵਿਚ ਪ੍ਰੇ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ
ਹੋਇਆ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ
ਸਮਾਜ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਘਰ ਇਕ ਬੱਚੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ
ਜਨਮ ਲਿਆ, ਜੋ ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਖੇ
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਕਾਲਜ

ਡਾ. ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ

ਵਿਚ ਇਲੈਟੋਨਿਕਸ ਐਂਡ
ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਅਕਾਰ ਹੈ।

ਡਾ. ਟਿਵਾਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਥੋੜਾ
ਸਮਾਂ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ (ਕਾਂਗੜਾ) ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ
ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਲੈਕਚਰਰ ਰਹੀ, ਬਾਕੀ ਸਮਾਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ
ਵਿਖੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਡਾ. ਟਿਵਾਣਾ
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਲੈਕਚਰਰ ਬਣ ਕੇ
ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਅੰਰਤ ਸੀ। ਇੱਥੇ
ਉਹ 1963 ਤੋਂ 1971 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ
ਲੈਕਚਰਰ ਰਹੀ। 1971 ਤੋਂ 1981 ਤੱਕ
ਗੀਡਰ 1981 ਤੋਂ 1983 ਤੱਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੀ
ਛਿਉਟੀ ਨਿਭਾਈ। 1983 ਤੋਂ 1986 ਤੱਕ
ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮੁਖੀ ਰਹੀ। ਇਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ 30 ਸਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ
ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਡਾ. ਟਿਵਾਣਾ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕੈਪਸ ਬੀ-12
ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ
ਨਿਵਾਸ ਅਸਥਾਨ ਅਜੀਤ ਨਗਰ
ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਹੈ।

ਡਾ. ਟਿਵਾਣਾ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿਚ
ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸੌਂਕ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ
ਸਾਹਿਤ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਲੈ ਆਇਆ।

ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਨੇ 1961 ਵਿਚ
'ਸਾਧਨਾਂ' ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਲਿਖ ਕੇ
ਸਾਹਿਤ ਸਫਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਟਿਵਾਣਾ
ਦੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ
ਸਾਲ ਦੀ ਸਰਬੋਤਮ ਕਿਤਾਬ ਵਜੋਂ ਇਨਾਮ
ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਲਿਖਣ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ
ਹੋ ਵੱਧ ਗਿਆ।

ਡਾ. ਟਿਵਾਣਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਨਾਵਲ
'ਅਗਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ' 1967 ਵਿਚ
ਲਿਖਿਆ। 'ਇਹੁ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਣਾ' 1968

ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਇਸ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ
ਪੁਰਸ਼ਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਗਿਆ।

ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਨੇ ਇਸ ਨਾਵਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕ
ਟੀ.ਵੀ. ਸੀਰੀਅਲ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜੋ
ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਬੋਹੇਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ।

ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਨੇ 44 ਨਾਵਲ,
7 ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, 3 ਪੁਸਤਕਾਂ ਬੱਚਿਆਂ
ਲਈ, 5 ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ
(ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫਰ, ਪੂਛਤੇ ਹੋ ਸਨ੍ਹਾਂ,

ਤੁਰਦਿਆਂ-ਤੁਰਦਿਆਂ, ਆਪਣੇ ਛਾਵੇਂ,
ਰਚਨਾਂ ਮੇਰੀ ਇਬਾਦਤ ਹੈ) ਨੂੰ ਇਕ ਜਿਲਦ
ਵਿਚ ਇਕਠੀਆਂ ਕਰਕੇ 'ਮੈਰੇ ਪੰਜ ਸਵੇਂ'
ਨਾਮ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ, 3 ਅਲੋਚਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ
ਲਿਖੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾ. ਟਿਵਾਣਾ ਦੀਆਂ
ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੇ 7 ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾ
ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੇ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਮ. ਫਿਲ. ਅਤੇ
ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ.ਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਡਾ. ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਨੂੰ ਹਰ
ਵਿਧਾ ਵਿਚ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਕਾਮਯਾਬੀ
ਮਿਲੀ। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਜ਼ਲੂਮ
ਅੰਰਤਾਂ ਲਈ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਚਰਿਦਿਆਂ
ਅਤੀਆ ਵਰਤਾਰੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ।

ਡਾ. ਟਿਵਾਣਾ ਦੇ ਕਹੇ ਸ਼ਬਦ "ਸਮਾਂ
ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸਮਾਜ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਵੇ,
ਕਿਸੇ ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਇੰਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ
ਜਾਂਦਾ, ਇਹ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਦੁਹਾਂਤ ਹੈ। ਇਸਤੇਰੀ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂਦੀ ਨਹੀਂ, ਭੇਗਦੀ
ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਪਹਿਚਾਣ
ਨਹੀਂ, ਹਸਤੀ ਨਹੀਂ, ਹੈਸੀਅਤ ਨਹੀਂ, ਉਹ
ਸਾਧਨ ਮਾਤਰ ਹੈ।"

ਡਾ. ਟਿਵਾਣਾ ਨੇ ਕੋਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ
ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ
ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ
ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਡਾ. ਟਿਵਾਣਾ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ
ਚੰਗੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਦਲੇ 2004 ਚੰਗੇ
ਅਬਦੀਲ ਕਲਾਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
ਵਲੋਂ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਆਵਾਰਡ ਨਾਲ
ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ। ਡਾ. ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ
ਸਾਹਿਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਦਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ
ਸਨਮਾਨ ਮਿਲੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਉਹ
ਪਹਿਲੀ ਅੰਰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ 1999 ਵਿਚ

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਾਂਪੁਰ

99141-84794

(Punjab Mail USA)

ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ 'ਕਥਾ ਕਹੋ ਉਰਵਸੀ' ਨੂੰ
ਕੇ.ਕੇ. ਵਿਰਲਾ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ
ਸਰਮਵਤੀ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦਿੱਲੀ ਵਲੋਂ
ਦਾਹਕਾ (1980-90) ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ
ਨਾਵਲਕਾਰ ਪੁਰਸ਼ਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰਤਨ
ਅਵਾਰਡ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਅਵਾਰਡ, ਪੰਜਾਬੀ
ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਲੋਂ
ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਪੁਰਸ਼ਕਾਰ,
ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਲਿਖੀ ਪੁਸਤਕ 'ਪੰਜਾਬ
ਪਰਮੇਸ਼ਰ' ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜ
ਭਾਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ।
ਸਵੇ ਜੀਵਨੀ ਨੇ ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫਰ' ਨੂੰ
ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ
ਮੁਸਾਫਿਰ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ।

ਡਾ. ਟਿਵਾਣਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ
ਗਿਲੇ-ਸ਼ਿਕਵੇ ਜਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ 14
ਅਕਤੂਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਾਰਡ
ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੌ।

ਡਾ. ਟਿਵਾਣਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ
ਆ ਘੇਰਿਆ, ਉਹ 20 ਦਿਨ ਮੈਕਸ ਸਪਰ
ਸਪੈਸਲਿਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਖੇ
ਦਾਖਲ ਰਹਿਣ ਮਹੌਰੋਂ 31 ਜਨਵਰੀ,
2020 ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ 85 ਸਾਲ ਦੀ
ਉਮਰ ਵਿਚ ਸਦਾ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ ਪਰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਅਣਮੁੱਲਾ
ਸਰਮਾਇਆ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪੜ੍ਹਾਨੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਹੋ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਚੱਲ
ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

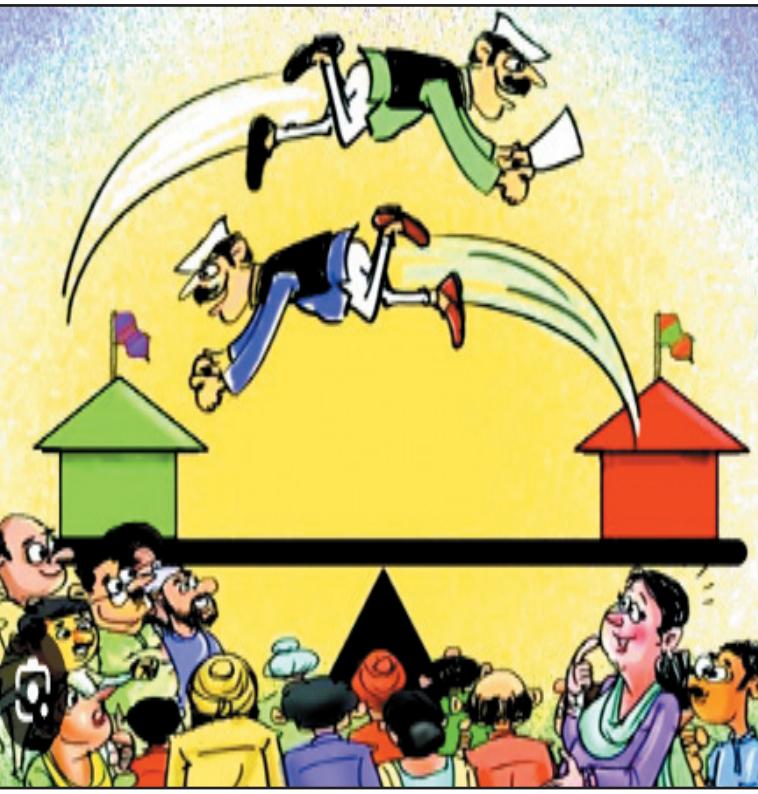
ਅਲਵਿਦਾ! ਬੇਬਾਕ ਪੱਤਰਕਾ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰੇ

ਮੰਨਿਆਂ-ਪੰਨਿਆਂ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ। ਉਹ
ਅਕਸਰ ਜੇਂਦੇ ਬੱਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਰਦਾਰ
ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ
ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਾਇਆ ਜੀ ਕਿਹੜੀ ਕੇ ਬੁਲਦਾ ਹੁੰਦਾ
ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ

ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਸ਼ਵ ਤਾਕਤ ਬਣਨ ਵੱਲ ਠੋਸ ਕਦਮ ਪ੍ਰੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕਈ ਸਿਆਸੀ ਬਿਆਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਥੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੀ ਜੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਵਿਚ ਵੀ ਚੌਥਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤਾਕਤਵਰ ਦੇਸ਼ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹ-ਸੂਝ ਕੇ ਬੋਹੁਦ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਦੇਸ਼ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਥੋਂ ਦੇ ਬਾਸ਼ਿੰਦੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਉਲੱਟ, ਜਦੋਂ ਖੋਜ ਆਧੂਰਿਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇੰਝ ਲੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵੱਲ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜੀ.ਡੀ.ਪੀ. 6-7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਆਈ ਸੰਤੀਲਾਲ ਉਸਵਾਲ ਫਾਇਨਾਂਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਫਰਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਵੇਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦਸੰਬਰ 2023 ਵਿਚ ਵੱਧ ਕੇ ਜੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਦਾ 40 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਚਤ 5 ਫੀਸਦੀ ਨਾਲ ਘਟੀ ਹੈ। ਘੇਰੇਲੂ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿਚ ਵੀ ਅਸੁਰੋਧਿਅਤ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਸਕਿਊਰਟੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਰ ਤਕਰੀਬਨ 24 ਤੋਂ 36 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇਸ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਨੂੰ ਠੋਕੇ ਦਿੱਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਪਤੀ ਵੀ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਦੱਸ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਪੁਰੁੰਦਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 40 ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਪਤੀ ਵੀ ਸੱਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਯੁ ਐਨ ਡੀ.ਪੀ. ਦੀ ਐਸੀਆ ਪੈਸਿਫਿਕ ਹਿਊਮਨ ਫਿਲੈਪਮੈਂਟ (Asia Pacific Human Development) ਦੀ ਤਾਜ਼ੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ 22 ਫੀਸਦੀ ਆਮਦਨ ਹੈ, ਜਦੋਂ 10 ਫੀਸਦੀ ਉਪਰਲਿਆਂ ਕੋਲ 40 ਫੀਸਦੀ ਆਮਦਨ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਬਚੇ 90 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ 60 ਫੀਸਦੀ ਆਮਦਨ ਹੈ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਆਮਦਨ 2389 ਡਾਲਰ। ਪਰ ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਕੇ ਆਪੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਆਮਦਨ ਦੱਸਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧੀ ਹੈ? ਕੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਘਟੀ ਹੈ? ਦਰਅਸ਼ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਵੀ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ, ਜਿਹੜਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ,

16 ਦਸੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ

ਇਸ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ, ਬਲਕਿ ਮਫਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਨੂੰ ਕਾਹਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਬਦਨਾਮ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਅੰਕਤਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 12.5 ਫੀਸਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ, ਜਦੋਂ 12.5 ਫੀਸਦੀ ਗੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰਾ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਵਿਚੋਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੋਚਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਵਧੀਆ ਸੈਂਟਰਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਬੈਂਗਲੋਰ ਆਈ.ਟੀ. ਹੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰੇਲ ਮਾਡਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਗੁਜਰਾਤ ਵੀ 8.5 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਹੈ। ਹਾਲ ਵੀ ਵਿਚ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਜਾ ਰਹੀ ਢਾਂਕੀ ਫਲੈਈਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਢਾਂਕੀ ਲਗਾ ਕੇ ਭੇਜਣਾ ਸੀ, ਉਹ ਫੜੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆ, ਹਰਿਆਣਵੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਜਰਾਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਸੀ।

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੁਭਾ ਮੰਤਰੀ, ਵੀ. ਮੁਰਲੀਪਾਂਨ ਨੇ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਦੀਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਕਲੀ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ 471, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ 400, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ 360, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ 309, ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 292 ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 190 ਸਨ। ਸੋਚਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਜਵਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਜ਼ਾਰਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਥੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 56 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧੀ ਹੈ। 35 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ (Quality of Life) ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 55 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ 34 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਨਵੀਂ ਐਨੀ.ਪੀ. 2020 ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਇੰਡੀਆ ਸਕਿਲ ਰਿਪੋਰਟ 2024 ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਅੱਜ ਵੀ 48.75 ਫੀਸਦੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੁਨਰ (ਸਕਿਲ) ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਅੱਜ ਜੋ ਪੜ੍ਹੇ ਵੀ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਅੰਦਰ ਕਿੰਨੀ ਨਿਗਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘਰ-ਬਾਰ ਵੇਚ ਕੇ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਗੁਲ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਵੱਡੇ ਧਨਾਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੇ

ਡਾ. ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ
ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ

96537-90000
(Punjab Mail USA)

ਆਰਾ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੇ-ਦਰਬਾਰੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਘੱਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਦੇ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੇ ਅਤੇ ਆਮ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਾਂ ਵੱਲ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਜ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਸਭ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਪੂਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦਰਅਸ਼ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨੀਤਿਅਤ ਅਤੇ ਨੀਤੀਤੀ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਵੱਲੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2023 ਵਿਚ ਹੈਨਲੇਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵੈਲਬ ਮਾਈਗਰੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ 2023 (Henley Private Wealth Migration Report 2023) ਮੁਤਾਬਕ 2023 ਵਿਚ 6500 ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਜਾਣਗੇ, ਜਦੋਕਿ 2022 ਵਿਚ 7500 ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਿਆ ਸੀ।

ਅੱਜ ਯੂ.ਐਨ. (ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ) ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁਲਕਨ ਦੀ 2024 ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ 143 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ 126 ਵੱਲ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲੋਬਲ ਹੰਦੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੇਲੇ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਨੂੰ ਕਾਹਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਥਾਨ 125 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ 111 'ਤੇ ਰਿਹਾ। 'ਦ ਹਿੰਦੂ' ਅਥਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਖ਼ਬਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਚ 180 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ 93 ਵੱਲ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾ। (ਕੁਰੋਪਸ਼ਨ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਇੰਡੈਕਸ 2023)।

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਆਈ ਲੋਕਨੀਤੀ ਸੀ.ਐਸ.ਡੀ.ਐਸ. 2024 ਪ੍ਰੀ-ਪੋਲ ਸਰਵੇਅ ਮੁਤਾਬਕ 62 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਛੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ 65 ਫੀਸਦੀ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਲੈਣਾ ਅੱਖਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 56 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧੀ ਹੈ। 35 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ (Quality of Life) ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 55 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਅਮ ਲੋਕਾਂ ਵੀ ਕੰਮ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਦਰ ਜਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਲੁਟਿਆ ਹੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਭੈਮਕਰੇਸੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਭ

ਸਿੰ ਘ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਢਾ
ਦਲ ਦੇ ਨਿਪੜਕ ਜ਼ਰਨੈਲ, ਸੇਵਾ ਦੇ
ਪੁੰਜ, ਕਥਨੀ ਕਰਨੀ ਦੇ ਸੂਰੇ,
ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼, ਸੁਝਵਾਨ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ 12ਵੇਂ
ਜਥੇਦਾਰ ਹੋਈ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਸੰਨ
1903 ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਥੋਂ ਕੀ ਸ੍ਰੀ
ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰ ਕਾਂਸੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ
ਦੇ ਸਰਦੇ-ਪੁਜਦੇ ਕਿਸਾਨ ਸ. ਰਾਮਦਿੰਤਾ
ਸਿੰਘ ਦੇ ਗ੍ਰਾਹਿ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਪੁਧਾਨ ਕੌਰ ਦੀ
ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਸਿੰਘ 13 ਸਾਲ
ਦੀ ਆਯੁ ਦੇ ਸਨ, ਜਦ ਉਹ ਬੁੱਢਾ ਦਲ
ਵਿਚ ਭਰੀ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ
ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਲਹਿਜੇ ਤੋਂ ਵਿਅੰਗ ਨਾਲ
ਕਿਹਾ, ਜਿਹੜੇ ਆਪ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਤੁਰੇ
ਫਿਰਦੇ ਹਨ, ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਕੀ
ਕਰੋਗਾ? ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ
ਨਿਮਰਤਾ, ਤਲੀਮ ਤੇ ਠਰੰਮੇ ਨਾਲ ਉੱਤਰ
ਦੇਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹੀ ਘਰ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ
ਘਾਹ ਖੱਤਣ ਵਾਲਿਆਂ, ਘੜਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ
ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਤੇ
ਨਵਾਬੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਛਾਉਣੀ ਅਕਾਲੀ ਬਾਬਾ ਫੁਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਸ਼ਹੀਦ ਵਿਖੇ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦਾ ਪੜਾਓ ਸੀ।
ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਿਗਰਾਚੀ ਸਿੰਘ
ਦਾ ਪਹਿਗ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਸਾਰੇ ਦਲ ਨੂੰ
ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ,
ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ
ਨਾਲ ਜੂਝਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। ਦਲ ਦੇ
ਜੱਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਕਲਾਧਾਰੀ ਨੇ
ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ
ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਲ ਸਮੇਤ ਬੋਸਟਰ
ਜੇਲ੍ਹ ਵਲਾਈਟ ਵਿਖੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤ ਗਏ। ਉਸ
ਸਮੇਂ ਗਿ. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਪੁਸ਼ਿੱਧ ਅਕਾਲੀ
ਲੀਡਰ, ਕਲਾਧਾਰੀ ਜੀ ਦੇ ਖਾਸ ਮਿਤਰਾਂ
ਵਿਚੋਂ ਸਨ, ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਸਰ ਸੁੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਮਜ਼ੀਠੀਆ, ਸਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਆਦਿ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਦਲ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
30 ਜੁਲਾਈ, 1942 ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ
ਸਿੰਘ ਕਲਾਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਪਿਆਨਾ ਕਰ ਗਏ,
ਤਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਦਲ ਪੰਥ ਨੇ ਗੁਰਮਤਾ ਕਰਕੇ
ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੁੱਢੇ ਦਲ ਦੇ 12ਵੇਂ
ਜੱਥੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਥਾਪ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬਾ ਚੇਤ
ਸਿੰਘ, ਅਕਾਲੀ ਫੁਲਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ
ਸਪਿਰਟ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ
ਹਰੇਕ ਜੱਥੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤੇਜ਼
ਪਰਤਾਪੀ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਚੇਤ
ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਮਿਲੀ, ਉਹ ਇੱਕ
ਵਿਲੱਖਣ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੀ

ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਉਹ ਮੌਹਰੀ
ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਠਿਨ ਤਪੱਸਿਆ ਕਰਕੇ
ਅਨੇਕਾਂ ਡਾਉਣੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ
ਬੁੰਗੇ, ਬਾਗ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਬਣਾਏ, ਜੋ ਪ੍ਰੈਕਟ
ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਬੇ-ਕਮਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਸਤਰ ਵਲਾਇਟੌਂ, ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਚੇਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਲਮ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉੱਤੇ ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਅਟੁੱਟਵਾਂ ਮੇਲ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸ਼ਸਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚੇਹਰਾ ਮੌਹਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਨਹੀਂ ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਜ਼ੇ ਭਾਗੀ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ, ਜੱਥੋਦਾਰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ, ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ
ਸਿਰੋਪਾਉ ਭੈਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਲਮਾ ਸਮਾ ਦਲ ਵਿਚ
ਗਾਖੜੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਜੱਥੇਦਾਰੀ ਦੀ
ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਨਿਭਾਈ, ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਸਿੰਘ
ਤਿਆਰੀ ਮਹਾਂ ਪੁਸ਼ ਸਨ, ਆਪ ਦਮਦਮਾ
ਸਾਹਿਬ ਦੋ ਜੰਮਪਲ ਸਨ, ਹਰ ਸਾਲ
ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਆਉਂਦੇ ਪਰ ਛਾਉਣੀ
ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ। ਅਖੀਰ ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਸਿੰਘ
9-5-68 ਨੂੰ 'ਘਲੇ ਆਇ ਨਾਨਕਾ ਸਦੇ
ਉਠੀ ਜਾਇ' ਦੇ ਮਹਾਂ ਵਾਕ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰ
ਗਏ।

੭ ਮਈ ਨੂੰ ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਬੁੰਡਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ

-ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਬੇਦੀ

(Punjab Mail USA)

ਮਾਲਾਂ (ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ) ਦੀ ਕੁੱਝੋ ਹੋਇਆ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਪਿੰਡ ਕਿਲ੍ਹਾ ਮੈਰਾਂ ਸਿੰਘ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸੀ ਪਰ 1925 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਆਣ ਵੱਸੇ। ਆਪ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੁਰਜ ਅਕਾਲੀ ਬਾਬਾ ਫੁਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਕਲਾਧਾਰੀ ਤੋਂ ਸੰਸਤ 1995 ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਨ 1938 ਈ. ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਨਾਮ ਪਿੰਡੋ ਸਿੰਘ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਣ 'ਤੇ ਆਪ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਪੁਰਲਤ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਨੇ ਹੋਲੇ-ਮਹੱਲੇ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਬੁੱਢੇ ਦਲ ਵਿਚ ਦੇਗ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲੀ।

ਪੰਥ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਾ ਕਰਕੇ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸਰਬੱਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਜਥੇਦਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਮੇਂ ਢਾਲ ਤੇ ਸੀ ਸਾਹਿਬ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੀਸ ਉੱਤੇ ਦੁਮਾਲਾ ਸਜਾ ਕੇ ਰਸਮ ਦਸਤਾਰਬੰਦੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ। ਬੇਅੰਤ ਫੌਜਾਂ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਲੀਡਰਾਂ, ਜਥੇਦਾਰਾਂ, ਸੁਨੋਹੀਆਂ ਦਸਤਾਰੇ ਤੇ ਸਿਰੋਪਾਓ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦਲ ਪੰਥ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ 13ਵੇਂ ਮੁੱਖੀ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣੇ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਹਿਰੇ ਵਿਚ ਬੇ-ਮਿਸਾਲ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੀ

ਫਿ ਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਕਸਰ
ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ
ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅੰਦਰ ਗਲਤ
ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਦਕਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ
ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਹੁੰਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ
ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ
ਹਨ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜ
ਕੇ ਅੰਜੜੇ ਭਰੇ ਰਾਹਾਂ ਦਾ ਪਾਂਧੇ ਬਣਦਾ ਜਾ
ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨੀ ਦਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਪੂਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਇਸ ਸਾਰੇ
ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਗਲਤ ਰਾਹ ਪੈ
ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਨਿੰਦਣਾ ਅਤੇ
ਚੰਗੇ-ਚੰਗੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਉੱਗਲਾਂ
ਉਠਾਉਣੀਆਂ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ੋਭਾ ਨਹੀਂ
ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀਆਂ ਹਨ।
ਅਕਸਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ
ਵਿਚ ਲੜਾਈਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ
ਸਿੱਖ ਆਪਸ ਵਿਚ ਉਲਲਾਲ ਕੇ ਬੁਰੀ ਕੱਟਾ-
ਵੱਢੀ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਰਹੇ
ਹਨ।

ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਨਹੀਂ
ਚੱਲਿਆ। ਪਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ
ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਿੱਖ ਕ੍ਰੇਮ
ਪੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੀਫਰ ਰਹਿਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ
ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ
ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਧੀਆ
ਭਾਈਚਾਰਾ ਉਸਾਰਨ ਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫਲਸਥੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ
ਜਿੰਦਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ
ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫਲਸਥੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਦੱਸੋ ਮਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਕ੍ਰ

ਸਿੱਖ ਪੰਜ ਆਏ ਦਿਨ ਨਵੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਘਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਆਗੂ ਦੀ ਘਾਟ ਰੜਕਲ ਲੱਗੀ

ਕੇ ਚੰਗੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਜਦੋਂ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੰਕਾਰ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਸਨੂੰ ਹਉਮੈ ਦੇ ਧੋ ਕੇ ਜਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਜੀਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਹਰ ਬੰਦਾ ਹਉਮੈ ਤਿਆਗ ਕੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖੋ। ਇਹ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਹੈ।

ਅੱਜਕੱਲ ਪੁਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋ
ਰਿਹਾ, ਉਸਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ
ਦਾ ਸਿਰ ਸਮਝ ਨਾਲ ਨੀਵਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕ ਪਿੱਛੇ ਲੜ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਭਾਂਡਿਆਂ
ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਾਡੇ ਜੱਫੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਰੁਪਏ
ਖਾਤਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਤਲਾਂ ਤੱਕ
ਆਮ ਗੱਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਥਾਣੇ ਕਚਹਿਰੀਆਂ
ਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸ਼ਗੜੇ ਸਲਝਦੇ ਰਹੇ
ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ
ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ
ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ
ਇਹੀ ਗੱਲ ਸਿਖਾਈ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ
ਪਿੱਛੇ ਉਲੜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ
ਖਾਬ ਕਰ ਲਵੇ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਬਾਹਰਲ

ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੌਪਰ
ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ
ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਲੜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਉੱਲ
ਸਿੱਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘਾਟ ਕਿੱਥੋਂ ਹੈ
ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ
ਸਹਿਬਾਨ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ
ਇਹ ਕਈ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ।

ਲੋੜ ਹੈ ਸਾਡੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਸਤੇ
ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹੁ
ਜੋ ਕੁਝ ਸਾਡੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਰਿਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਇਨਸਾਨ
ਦਾ ਕਾਲਜਾ ਤੱਕ ਪਾੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ
ਅੰਦਰ ਨੌਜਵਾਨੀ ਕਿਹੜੇ ਰਾਹ ਤੁਰ ਚੁੱਕੀ
ਹੈ, ਕਿਹਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਾ ਕਰਕੇ
ਗਰਦੂਆਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਝਗੜੇ ਕਰਨੇ ਆਮ
ਗੱਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ
ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ
ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ
ਦਿਨੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਜਾਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੋ
ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਵੱਲੋਂ ਗਰਦੂਆਰਾ
ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਫ
ਗੋਟੀ ਖਾਤਰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ
ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਥੰਪਕਾਂ 'ਤੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ
ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਵਰਤਾਰਾ

ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

559-285-084

(Punjab Mail US)

ਮਗਰ ਨੌਜਵਾਨੀ ਕਿਹੜੇ ਰਾਹ ਤੁਰੇਗੀ,
ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਕਉ ਸਿੱਖਾਂ
ਦੀਆਂ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਜਾਮਾਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ
ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਖ਼ਬ ਕੇ ਤਾਂ
ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਹਣ ਰੱਬ ਹੀ ਰਾਖਾ ਹੈ।

ਚੰਗਾ ਹਵੇ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਆਗੂ ਅਤੇ
ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪੰਥ ਇੱਕ ਸੌਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣ,
ਪੂਰੀ ਕੌਮ ਦੇ ਦੱਸੋ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ
ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਧੰਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੌਮੀ
ਜਜ਼ਬੇ ਵਿਚ ਗਹੜਾ ਹੋ ਕੇ ਭਾਈ ਪਰਮਪਾਲ
ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਥਕ ਕਾਰਜ ਕਰਕੇ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਪੂਰੀ
ਕੌਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸੇਧਿਤ ਹੋ ਕੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ
ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੰਦਗੀ
ਜਿਊਦਿਆਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੌਮੀ
ਕਾਰਜ ਕਰਕੇ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਪਿਰਤ ਪਾਉਣ
ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੀਏ। ਸਾਡੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ
ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਮਾਫ ਕਰਨਗੀਆਂ
ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਦੱਸੇ ਹੋਏ
ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦਾ
ਯਤਨ ਕਰਾਂਗੇ। ਆਓ ਇੱਕ ਪੰਥ ਇੱਕ ਸੌਚ
ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣ ਕੇ ਪੂਰੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਾਰੇ
ਵਿਚ, ਮਾਲਾ ਵਿਚ ਪਰੈਣ ਦਾ ਯਤਨ
ਕਰੀਏ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਡੀ ਭਲਾਈ
ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ
ਭਾਈ ਪਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਇਹ
ਉਪਰਾਲਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ 5 ਵੈਸਾਖ
ਸੰਮਤ 1561 ਬਿਕਰਮੀ ਮੁਤਾਬਿਕ
31 ਮਾਰਚ, ਸੰਨ 1504 ਈ. ਨੂੰ
ਮੱਤੇ ਦੀ ਸਰ੍ਹਾਂ (ਪ੍ਰਚਲਤ ਨਾਂ ਨਾਗ ਦੀ
ਸਰ੍ਹਾਂ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਅਵਤਾਰ
ਧਾਰਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ
ਭਾਈ ਫੇਰੂ ਮੱਲ ਸੀ ਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ
ਸਭਰਾਈ ਸੀ। ਇਸ੍ਥਾਂ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਨਾਂ
ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਸੀ। ਆਪ ਦਾ ਵਿਆਹ
ਸੰਮਤ 1576 ਬਿਕਰਮੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸੰਨ
1519 ਨੂੰ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭਾਈ
ਦੇਵੀ ਚੰਦ ਜੀ ਖੱਤਰੀ ਦੀ ਸੁਧੁੱਤਰੀ ਬੀਬੀ
ਖੀਵੀ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦੋ
ਸਪੱਤਰ ਸੀ ਦਾਸੂ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਾਤੂ ਜੀ ਅਤੇ
ਦੋ ਸਪੁੱਤਰੀਆਂ ਬੀਬੀ ਅਮਰੈ ਜੀ ਅਤੇ
ਬੀਬੀ ਅਣੋਖੀ ਜੀ ਸਨ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਫ਼ਤਾ—ਦਫ਼ਤਰੀ
ਮੱਚੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਦ ਮੱਤੇ ਦੀ ਸਰ੍ਹਾਂ ਮੁਗਲਾਂ
ਅਤੇ ਬਲੋਚਾਂ ਨੇ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਫੇਰ੍ਹੂ
ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ
ਖੜੂਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ।
ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਅਜੇ ਵਸਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਖੜੂਰ ਆਪ ਦੀ ਭੁਆ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ,
ਉਸ ਦੀ ਗਹੀ ਆਪ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਖੜੂਰ
ਹੋਇਆ। ਖੜੂਰ ਆ ਕੇ ਬਾਬਾ ਫੇਰ੍ਹੂ ਨੇ
ਪ੍ਰਚੂਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਪਾ ਲਈ। ਆਪ ਦੀ
ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਮਰ ਵੀਹ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ।

ਬਾਬਾ ਫੇਰੂ ਜੀ ਵੈਸ਼ਨੋ ਦੇਵੀ ਦੇ ਭਗਤ
 ਸਨ ਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਵੈਸ਼ਨੋ ਦੇਵੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ
 ਲਈ ਪੈਦਲ ਜੰਮ੍ਹ ਕਟੜਾ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।
 ਸੰਮਤ 1583 (1526 ਈ.) ਵਿਚ ਬਾਬਾ
 ਫੇਰੂ ਜੀ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਆਪ ਨੇ ਇਹ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ
 ਲਈ।

ਖੜ੍ਹ ਵਿਚ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਜੋਪਾ
ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਭਾਈ ਜੋਪਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਵੇਲੇ ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਰਹਿੰਦੀ ਉੱਠਦਾ ਸੀ
ਅਤੇ ਜਪੁਜੀ ਤੇ ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਦਾ ਪਾਠ
ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਮੌਲ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਰਾਵੀ ਦੇ ਕੰਢੇ
ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ
ਲਹਿਣਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਨ ਲਾ ਕੇ 6-7 ਸਾਲ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੌਂਵਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਗੁਰ ਸਾਹਿਬ
ਨੂੰ ਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਖਾਂ
ਕੀਤੀਆਂ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
ਨੇ ਅਸੂ ਵਦੀ 10 (7 ਅਸੂ) ਸੰਮਤ 1596
(7 ਸਤੰਬਰ 1539 ਈ.) ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਜੋਤ
ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪੈਹਿਲਾਂ 2 ਅਸੂ
ਸੰਮਤ 1596 (ਅਸੂ ਵਦੀ 5) ਮੁਤਾਬਿਕ 2
ਸਤੰਬਰ ਮੰਨ 1539 ਨੂੰ ਲਹਿਣੇ ਨੂੰ ਅੰਗਰਦ
ਬਣਾ ਕੇ ਗੁਰਿਆਈ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ
ਚੰਦ ਤੇ ਲਖਮੀਦਾਸ ਦੀ ਨਾਗਾਜ਼ਰੀ
ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਛੁੱਟ ਦਾ ਬੀਜ
ਨਾ ਬੀਜਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ
ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਛੱਡ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਰਾ ਆ ਗਏ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ
ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਦੀ ਜੋ
ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਗੁਰੂ
ਅੰਗਦ ਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਤੇਜਿਆ ਤੇ ਉਸ ਦੇ
ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪਾਸਾਰ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ। ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਨਾਨਗ
ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ
ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਆਧਾਰ ਉਸ ਦਾ ਸੰਸਕਿਤ
ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਧਰਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ
ਸੀ। ਜਦੋਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਪੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹੀ ਸੁਚਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ
ਗਈ, ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਪਤਿਸ਼ਠਾ ਨੂੰ
ਪੱਕਾ ਲੱਗਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਨਵੀਨ
ਲਿਪੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਪਿਆ
ਕਿ ਪੜ੍ਹੋ-ਲਿਖੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ
ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ
ਜਨਤਾ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ
ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਰਸਾਈ ਕਰਨ
ਕਰਕੇ, ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ-ਕਾਰਜ ਨੂੰ
ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲਿਆ।

ਗੁਰੂ ਅੰਗਰਦ ਦੇਵ ਨੇ ਚੁਸ਼ਰਾ ਕਦਮ ਗੁਰੂ
 ਨਾਨਕ ਦੀਆਂ ਸਾਹੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਹਿ ਸੰਬੰਧੀ
 ਚੁਕਿਆ। ਬਾਲੇ ਨੇ, ਜੋ ਕਿ ਜੋਤੀ ਜੋਤ
 ਸਮਾ ਚੁੱਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੰਗੀ
 ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਗੀਆਂ
 ਉਦਾਸੀਆਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਹਾ

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਦੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੇਣ

ਮਰਾਣਾ ਪੁਰਬ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਬਾਲਪਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰ ਤੱਕ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰਦ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਪੀ ਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਧਾਰ ਲਿਆ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ-ਪ੍ਰਿਯਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰਦ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਖੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਤ-ਰਚਨਾ ਬਣੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਛੇਤੀ ਹੀ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਵੱਡੇ ਹੀ ਦਰਜ ਸਨ, ਇਸ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ।

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਲੰਗਰ ਪਣਾਲੀ ਜੋ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ
ਅੰਗੇ ਤੇਰਿਆ। ਸਿੱਖ ਹੁਣ ਪ੍ਰਗਤਨ ਹਿੰਦੂ
ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਢੁਰ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ
ਇਕ ਨਵੀਂ ਸ਼੍ਰੀਮੀ ਅਥਵਾ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦੇ
ਨਵੇਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਬੱਛਣ ਲੱਗੇ।

ਗੁਰੂ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਹ

‘ਕਿਤਾਬ’ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਹੀ ਬਾਣੀ ਲਿਖ ਕੇ ਰੱਖੀ
ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ, ਭਗਤ
ਨਾਮਦੇਵ, ਕਬੀਰ, ਗਿਵਿਦਾਸ ਆਦਿਕ
ਸਾਰੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ
ਸੀ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮੱਕੇ ਗਏ
ਸਨ, ਤਾਂ ਹਜ਼ੀਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ‘ਕਿਤਾਬ’
ਬਾਰੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਖੌਲ੍ਹੁ ਕੇ
ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੱਸੋ ਕਿ ਹਿੰਦੁ ਵਡਾ
ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਵੀਂ ਕੀਤਾ
ਕਿ ਰਾਵੀ ਬਿਆਸ ਵਿਚਲੇ ਇਲਾਕੇ ਮਾੜੇ
ਵਿਚ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਆਦਿਕ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ
ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦਿੱਤੋ।
ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਤੋਂ
ਸਿੰਘ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਖੜ੍ਹੁ
ਵਿਚ ਆ ਬਣਾਇਆ।

ਗੋਇਂਦਵਾਲ ਵਾਲੀ ਜਗਾਰ ਪਹਿਲਾਂ
ਇਕ ਬੇਥ ਸੀ ਤੇ ਇੱਕ ਮਰਵਾਗੇ ਖੱਤਰੀ
ਗੋਂਦੇ ਦੇ ਵੱਡਿਆਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ। ਗੋਂਦਾ
ਅਪਣੇ ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਉਜਾਰਾ
ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਥੇ ਨਗਰ ਵਸਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ
ਸੀ। ਗੋਂਦਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ
ਪਾਸ ਆਇਆ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ
ਨਗਰ ਵਸਾਉਣ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ

(ਗੁਰੂ) ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ
ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਗਰ ਬਣਾ ਕੇ ਬਾਸਰਕੇ ਤੋਂ
ਆਪਣੇ ਨਿਕਟੀ ਸਾਕ-ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ
ਲਿਆ ਵਸਾਓ। ਇਹ ਜਿਕਰ ਸੰਨ 1546
(ਸੰਮਤ 1603) ਦਾ ਹੈ। ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਮ
ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। (ਗੁਰੂ)
ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਆਪਣੇ ਕਈ ਸਾਕ-

ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਲੈ ਆਏ।
ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧ
ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਜੋਕਾ ਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰਦ
ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਡਾ. ਜ. ਸ. ਜਸੀ
ਅਨਸ਼ਸਾਰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਅੰਖਰ ਵਰਣਮਾਨ
ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਪੁਗਾਣੇ ਹਨ। ਕੋਈ
ਪੈਂਤੀ ਅੰਖਰਾਂ ਦੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਲੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਹ
ਵਰਣਮਾਲਾ ਪਾਂਧੇ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਕੇ
‘ਪੱਟੀ’ ਵਾਲੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ
ਵਰਣਮਾਲਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ
ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਮੁੱਢ ਸੀ। ਇਹੋ ਵਰਣਮਾਲਾ
ਹੀ ਪਿੱਛੋਂ ‘ਗੁਰਮੁਖੀ’ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੋ
ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਪੈੜੇ ਸੋਖੇ ਦੇ ਜਨਮਸਾਥੀ
ਲਿਖਣ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ
ਬਾਲੇ ਵਾਲੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ

-ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ

919417533060
gumtalacs@gmail.com
(Punjab Mail USA)

(Punjab Mail USA)

ਗਈ ਹੈ। ਸੱਚ ਮੰਨ ਲਈਏ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ ਕਿ ਪੈਂਡੇ ਮੱਥੇ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਖਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੌ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਐਡਾ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਉਸ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਜੋਸ਼ੀ ਅੱਗੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਤਰੀਖ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਦੀਆਂ ਥੋੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਸ਼ਵਟੀ ਤੇ ਪ੍ਰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਉਤਰਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਢੁੱਕਵੀਂ ਮੰਨ ਕੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਜੋਂ ਅਪਨਾਉਣਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ‘ਬਾਲ ਬੋਧ’ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣ੍ਹੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਮੰਨ ਲਿਆ।

ਆਪ ਨੇ ਕੇਵਲ ਸਲੋਕ ਹੀ ਲਿਖੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਿਣਤੀ 63 ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰੰਗ ਦੀ ਬੀੜ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪੁਛੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿਰੀਰਾਗ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ਪਹਿਲਾ ਚੌਥਾ ਵਿਚ 2 ਸਲੋਕ, ਮਾਝ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚ 12 ਸਲੋਕ, ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚ 15, ਸੋਰਿਠ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ਚਾਰ ਵਿਚ 1, ਸੂਹੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ਤੰਨ ਵਿਚ 11 ਸਲੋਕ, ਰਾਮਕਲੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ਤੀਜਾ 7, ਮਾਰੂ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ਤੀਜਾ 1 ਸਲੋਕ, ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ਚਾਰ 9 ਸਲੋਕ, ਮਲਾਰ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚ 5 ਸਲੋਕ = 63

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਖਡੂਰ ਨਗਰ
ਵਿਚ 3 ਵੈਸਾਖ ਸੰਮਤ 1609 (ਚੇਤਰ
ਸੁਦੀ 4) ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਏ। ਈਸਵੀ
ਸੰਨ ਅਨੁਸਾਰ 29 ਮਾਰਚ ਸੰਨ 1552
ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਉਮਰ 48
ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ।

ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰਸਤਰਾਂ

1. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਗੁਰ-ਇਤਿਹਾਸ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ 2 ਤੋਂ 9, ਸਿੰਘ ਬਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2018
  2. ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ (ਡਾ.) ਘੁੰਮਣ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਡਾ.) (ਸੰਪਾ.) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਅੰਗਰਦ ਦੇਵ 'ਗੁਰ ਚੇਲਾ, ਚੇਲਾ ਗੁਰੂ', ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ 2007
  3. ਜੱਧ ਸਿੰਘ ਡਾ., ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਸ਼ਵ ਕੇਨਸ (ਪਹਿਲੀ ਸੈੱਚੀ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ 2008
  4. ਨਾਰੰਗ, ਗੋਕਲ ਚੰਦ (ਅਨੁਵਾਦਕ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ), ਸਿੱਖ ਮਤ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ 2009
  5. ਪਦਮ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, ਸੰਖੇਪ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਿੰਘ ਬਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 2014,
  6. ਮੈਕਾਲਿਫ਼, ਮੈਕਸ ਅਰਥਰ, ਅਨੁਵਾਦਕ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ, ਸੋਏਕ ਡਾ. ਜੀ.ਐਸ. ਔਲਖ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ, ਭਾਗ 1-2, ਲਾਹੌਰ ਬੁਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2014

ਕੌਂਠੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਤਰਕ ਇਹ ਐ ਕਿ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਸਿਆ ਗੈਰ ਪੰਜਾਬੀ ਹਣ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਨਹੀਂ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਅਖਾਣ ਹੈ, 'ਪਿਛ ਰਿਹਾ ਨਾ ਬਾਬਾ-ਵਲੈਤ ਨੇ ਪੱਟਿਆ ਦੁਆਬਾ' ਪਰ ਹੁਣ ਮਾਝਾ ਅਤੇ ਮਾਲਵਾ ਵੀ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਹਮਰਾਹ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਸੋ ਹੁਣ ਅਖਾਣ ਇਵ ਛੁੱਕਦਾ ਹੈ, 'ਪਿਛ ਰਿਹਾ ਨਾ ਬਾਬਾ-ਵਲੈਤ ਨੇ ਪੱਟਿਆ ਪੰਜਾਬਾ'

1967 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਈ। ਪੰਜਾਬ ਮੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਇਆ। ਦਵਾਈਆਂ, ਖਾਦਾਂ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਦੁਰਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਸੰਕਟ 'ਚ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਪਰ ਬਹੁਤੀ ਦੇਣ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਹੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਧੜਾਪੜ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਦੁਰਪ੍ਰਭਾਵ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਸੱਕਨੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹਾਰ ਮੋੜਣ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਦੁਆਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਜਿਹੀ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰ ਕੌਮ ਨੇ ਜਿਥੇ ਵੀ ਵਾਸ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਝੰਡੇ ਗੱਢੇ। ਰੱਜ ਕੇ ਵਾਹਿਆ ਤੇ ਖਾਧਾ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਸਿੱਟੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਹੱਦਾਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹੈ। 3-4 ਦਾ ਕਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੀ ਗਤੀ ਮੱਠੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਪੈਸਾ ਕਮਾ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਭੇਜਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਮੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਇਆ। ਕਾਰਾਂ ਕੌਠੀਆਂ, ਟਰੈਕਟਰ ਕੰਬਾਈਨਾਂ, ਮਾਨੋ ਪਹਿਗਵਾਂ, ਲਹਿਜਾ ਸਭ ਕੁੱਝ ਬਾਦਲ ਗਿਆ। 'ਪਰਸਾ, ਪਰਸ ਤੋਂ ਪਰਸਾ ਰਾਮ ਬਣ ਗਿਆ'। ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੈ ਹੁਣ ਹੋਰ ਦਸ ਗੁਣਾ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਫੜ੍ਹ ਲੀ। ਪੱਕੇ ਹੋਇਆਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸੱਦ ਲੇਣੇ। ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਸੱਟ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਹ ਲੱਗੀ ਕਿ ਪਿਛਲਿਆਂ ਦਹਾਕਿਆਂ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਐਨਾ ਘਾਟਾ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਇਆ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਤਦੋਂ ਹੋਰ ਘਰ ਵਿਚ ਕਰੀਬ 5-6 ਭੈਣ ਭਰਾ ਹੁੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 1-2 ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰ ਵੀ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੱਪਾ ਬਾਕੀ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੁਣ ਅੱਸਤਨ ਹੋਰ ਘਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧੀ ਹੈ। ਕਈ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ। ਕਈ ਘਰ ਅੱਲਾਦ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਹੀ ਨੇ। ਇਹ ਅਜੋਕੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚਕਾਚੰਧ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚੀ ਗਈ। ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੱਪਾ

ਉਠੇ ਜਾਗੋ ਮੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੇਖਬਰ ਲੋਕੇ

ਪਿਛ ਰਿਹਾ ਨਾ ਬਾਬਾ-ਵਲੈਤ ਨੇ ਪੱਟਿਆ ਪੰਜਾਬ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ, ਬਜ਼ੁਗਗ ਮਾਪੇ।

ਮੁਲਾਕਾਤੀ: ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ ਚਾਨੀਆਂ
92569-73526
(Punjab Mail USA)

ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਪੁੱਤ ਪੱਤਰੇ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਗਗਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਆਇਆ ਕਰਨਗੇ।

ਉਠੇ ਜਾਗੋ ਮੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੇਖਬਰ ਲੋਕੇ।

ਮੁਰਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਬੇਖਬਰ ਲੋਕੇ।

ਉਹੀ ਕੁੱਝ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਡਰ ਸੀ।

ਫਿਰ ਤੂੰ 'ਗੁਰਦੇਵ' ਆਖੇਂਗਾ, ਇਸ ਬਾਂ 'ਤੇ ਮੇਰਾ ਘਰ ਸੀ।

ਤੇ ਫੇਰ ਕੁੱਝ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਅਗਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੂਲੋਂ ਭੁੱਲ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਅਸੀਂ

ਓਧਰ ਉਜ਼ਰਤਾਂ ਛੁੱਕਵੀਂਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਧਰ ਖਰਚੇ ਅਸੀਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧਾ ਲਏ ਪਰ ਉਧਰਲੀਆਂ ਉਜ਼ਰਤਾਂ ਹੁਣ ਸਮੇਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਛੁੱਕਵੀਂਆਂ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਜਵਾਨੀ ਠੰਢੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਦੀਵਾਨੀ ਹੋਇਆ। ਅਰਥ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਏ ਮੰਡਿਆਂ ਤੇ ਮਾਪੇ ਇਸ ਉਮੀਦ ਤੇ ਜਿਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਖੱਤ ਕਮਾ ਕੇ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਣਗੇ ਪਰ ਵਲੈਤ ਗਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਵਰ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਮਝੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਪਿੱਛੇ ਘਰ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਚੌਬਾਈ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਗੈਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਵਾਸ ਐ।

ਭਲੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਜਾਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਇਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ, ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ, ਦੂਜੀ ਆਲਮੀ ਜੰਗ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬੱਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਕਤ ਦੁਖਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਬੱਲ ਕੁੱਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਏ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ, ਵੈਟ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਸੱਤਾ ਦੀ ਲਾਲਸਾ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਮਤ਼ਰੇਗਾ ਸਲੂਕ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਚਕਾਚੰਧ ਵਗੈਰਾ ਨੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਨਣ, ਗੈਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਵਿੱਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮੂਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਰਹਿਣ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਇਥੇ ਹੀ ਰਿਜ਼ਕ ਬਥੇਰਾ।

ਜਿਥੇ ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲਹਿਰ ਸਿੱਖ ਜਵਾਨੀ

ਅਪਣੇ ਚਿਰੋਕਣੇ ਆਬਾਈ ਦੇਸ਼ ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ/ਯੂਰੋਪੀਆ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਬੈਠੇ ਆਂ ਕਿ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਵਡੇ ਉਥੋਂ ਆਏ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਰੁਝਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਅਰਥ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਮਾਰੁਬਲਾਂ ਦੀ ਅੱਤ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਮਿਆਂ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਤ ਕੀਤੀ। ਸਾਉਂਦੀਆ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਮਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ, "ਕੀ ਦੱਸੀਏ ਭਾਅ ਜੀ? ਦੀਨਾਰ, ਡਾਲੇ ਕੋਈ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇ। ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਗਰਮੀ ਤੇ ਦੂਜੀ ਮਾਰੁਬਲ ਦੀ ਧੂਪ ਚੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਰ ਤੋਂ ਗਿੱਟਿਆਂ ਤੀਕਰ ਪਸੀਨਾ ਚੌ-ਚੌ ਕੇ ਬੂਟ ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।"

ਅੱਜ ਫੇਰ ਬਣਿਆਂ ਮੈਂ ਕੁੱਲ ਦਾ ਬੈਲ, ਮਦੀਨੇ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ।

ਵਗਰਨਾ ਸੁਣੀ ਕਿਧਰੋਂ ਰੁਮਕਦੀ, ਤਾਰ ਬਾਬੇ ਰਬਾਬ ਦੀ।

ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ, ਬਾਪੂ ਦੇ ਕਰਜ ਵਿਆਜ ਦੀ।

ਅਰਥ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਵਿਚ ਸੜ੍ਹ ਗਈ, ਹਾਏ ਜਵਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ।

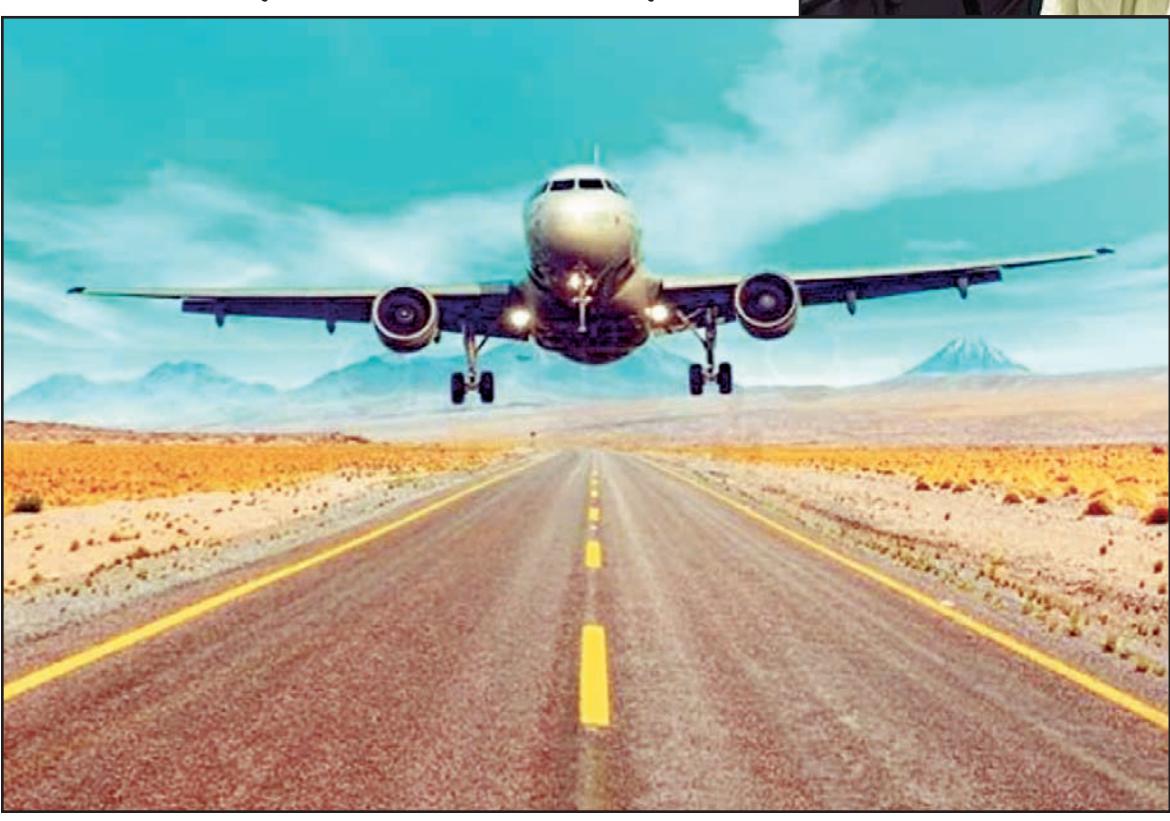
ਉਦੋਂ ਇਧਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ

ਕਿਧਰ ਤੁਰ ਗਏ ਪਿੰਡ ਮੇਰੇ ਦੇ, ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਰਗੇ ਜਾਏ।

ਰੋਜ਼ੀ ਬਾਤਾਂ ਹੋਏ ਪ੍ਰਦੇਸੀ, ਮੁੜ ਫਿਰ ਦਰਸ਼ਨ ਨ ਪਾਏ।

ਮਿੱਟੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰੇ, ਮੁੜ ਆਓ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜਾਇਓ।

ਸੁੰਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਮਾਪੇ ਬੈਠੈ, ਤਾਂਘ ਵਸਲ ਮਨ ਪਾਇਓ।

ਸਿ. ਵੱਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੰਗ ਨਾਲ, ਆਪਣੀ ਉਸੇ ਨਿਗਸ਼ਾ ਵਾਲੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਅੱਥਰੂ ਦਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲ ਕੇ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ਕਰਾਂ, ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਗੀਤ ਤੇਰੇ ਮੇਰਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ”। ਸੋ, ਹੰਝਾਂ ਦੀ ਛੜੀਲ, ਪੀੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਗਾ, ਲਾਜਵੰਡੀ, ਆਟੇ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ, ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰੋ, ਦਰਦ-ਮੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਆਹੀਂ ਵਰਗੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਦਾ ਰਚੇਤਾ ਸਿਵ ਬਟਾਲਵੀ ਨੇ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

“ਮੈਂ ਕਿਸ ਹੰਝੂ ਦਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲ ਕੇ, ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ਗਾਵਾਂ ?

ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਬੂਹੇ 'ਤੇ ਮੰਗਣ, ਗੀਤ ਅੱਜ ਜਾਵਾਂ ?

ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਟਾ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਦੁਆਰ 'ਤੇ ਆਵਾਂ,

ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਗੀਤ ਨਹੀਂ ਐਸਾ, ਜੋ ਤੇਰੇ ਮੇਰਾ ਜਾਵੇ”।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਸਾਜਣ, ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਨੀਹਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣੇ ਜਾਣ ਤੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਚਮਕੋਰ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ‘ਯਾਰੜੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸੱਥਰ ਚੰਗਾ’ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਵੇਂ ਰੱਖ ਕੇ ਬਟਾਲਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਬੋਹੁਦ ਨੀਵਾਂ ਦੱਸਦਾ ਹੋਇਆ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:-

“ਭਰੋ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਜੋ, ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਕਟਾ ਆਵੇ,

ਜੋ ਆਪਣੇ ਸੋਹਲ ਸਿੰਦੇ ਬੋਲ, ਨੀਹਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣਾ ਆਵੇ,

ਤਿਹਾਏ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪਿਆ ਆਵੇ,

ਜੋ ਲੁੱਟ ਜਾਵੇ ਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਯਾਰੜੇ ਦੇ ਸੱਥਰੀ ਗਾਵਾਂ”।

‘ਸਵਾ ਲਾਖ ਸੇ ਥੇਕ ਲੜਾਉਂ ਤਬੈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕਹਾਉਂ, ਚਿੜੀਓਂ ਸੇ ਮੈਂ ਬਾਜ ਭੁੜਾਉਂ ਤਬੈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਕਹਾਉਂ’ ਵਾਲੀ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਵ ਕਬੂਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਗੀਤ ਤਾਂ ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਹਨ:

“ਚਿੜੀ ਦੇ ਖੰਭ ਦੀ ਲਲਕਾਰ ਸੌ ਬਾਜਾਂ

ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਵੇ,

ਮੈਂ ਕਿੰਜ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਗਾਨੀ ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਦੇ ਗਲ ਪਾਵਾਂ ?

ਮੇਰਾ ਹਰ ਗੀਤ ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਗੀਤ ਅੱਜ ਗਾਵਾਂ ?

ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਬੋਲ ਦੀ ਭੇਟਾ ਲੈ, ਤੇਰੇ ਦੁਆਰ 'ਤੇ ਆਵਾਂ ?”

ਉੱਜ ਸਿਵ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਧੂਨਾਂ, ਸੁਗੰਧੀਆਂ, ਰੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਉਭਾਰੂ ਬਿੰਬਾਵਲੀ, ਜੜਾਂ ਤੇ ਗੌਰਵ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਯੜਕਣ ਬਣਦਾ ਹੋਇਆ ਖੁਸ਼ਬੋਈਆਂ ਦੇ ਬਿੰਬ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਹ ਲੈਣ ਨਾਲ ਬੰਦਾ ਬੇ-ਬੁਦੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੀ ਅੰਲਾਦ ਵਰਗੇ ਉਦਾਸੀ, ਨਿਰਾਸਾ, ਬਿਰਾਨ ਨਾਲ ਭਰੇ ਕੌੜੇ-ਕਸੈਲੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਮਹਿਡਲ 'ਚ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਇਕ ਗੀਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ, ਜੋ ਬਲਵਾਨ, ਨਿਪੜਕ, ਨਿਡਰ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਤੇ ਬੁਲੰਦ

ਸਿਵ ਬਟਾਲਵੀ ਦੀ ਬਰਸੀ 'ਤੇ ... !

ਹੌਸਲੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰ ਸਕੇ:-

“ਮੇਰੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਮਹਿਡਲ 'ਚੋ, ਕੋਈ ਉਹ ਗੀਤ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ,

ਜੋ ਤੇਰੇ ਸੀਸ ਮੰਗਣ 'ਤੇ, ਤੇਰੇ ਸਾਂਹਵੇਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇ,

ਜੋ ਮੈਲੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਲੋਹੇ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਬੂਨ

ਵਿਚ ਸੱਚ ਦੀ ਤੇਰਾ ਹੋਵੇ, ਨੈਣਾਂ ਵਿਚ ਬਹਾਦੁਰੀ ਵਾਲਾ ਗੁੱਸਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵਾਸਤੇ ਮੋਹ-ਪਿਆਰ ਹੋਵੇ। ਸਿਵ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਗੀਤ ਤਾਂ ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਹਨ, ਮੈਂ ਐਸੇ ਗੀਤ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੁਆਰ, ਕਿਸ ਮੁੰਹ ਨਾਲ ਜਾਵਾਂ ?

“ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਉਸਤਤੀ ਦਾ ਗੀਤ, ਚਾਨੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਹੋਵੇ,

ਜਿਹਦੇ ਹੱਥ, ਸੱਚ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਤੇ ਨੈਣਾਂ 'ਚ ਰੋਹ ਹੋਵੇ,

ਜੋ ਲੋਹ ਪੀ ਸਕੇ, ਉਹ ਗੀਤ ਕਿੱਥੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੈਂ ਆਵਾਂ ?

ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪੀੜ੍ਹ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਕੋਲੋਂ ਦੂਰ ਕਿਸ ਜਾਵਾਂ ?”

ਜਿਵੇਂ ਬਟਾਲਵੀ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚ ਇਹ ਇਹ ਜ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੰਹ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਨੈਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਿਰਹੋਂ ਦੀ ਰੜਕ ਪਵੇ), ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਸਤਤ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਐਸਾ ਗੀਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦੇ, ਜਿਹਦੇ ਹੱਥ

ਜਿਵੇਂ ਬਟਾਲਵੀ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚ ਇਹ ਇਹ ਜ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੰਹ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਨੈਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਿਰਹੋਂ ਦੀ ਰੜਕ ਪਵੇ), ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਸਤਤ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਐਸਾ ਗੀਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦੇ, ਜਿਹਦੇ ਹੱਥ

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲੁਹੂ ਦਾ, ਕਿਸੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਟਿੱਕ ਕਿਵੇਂ ਲਾਵਾਂ ?”

ਮੈਂ ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਗੀਤ ਲੈ ਕੇ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇਰੇ ਦੁਆਰ 'ਤੇ ਆਵਾਂ ?”

ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਦੇ ਸਾਹਵੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ

ਨਿਗ੍ਰਾਣਾਂ ਤੇ ਮੈਲੇ ਦੱਸਦਾ ਹੋਇਆ ਸਿਵ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮੈਲੇ ਸ਼ਬਦ ਧੋ ਕੇ ਜੀਭ ਦੀ ਕਿੱਲੀ 'ਤੇ ਸੁੱਕਣੇ ਪਾ ਆਵਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਲਵਾਂ। ਇਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕੁਝ ਭੇਟ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋ ਸਕਾਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ਗਾ ਸਕਾਂ, ਅਜੇ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਹਰ ਗੀਤ ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਹੈ।

“ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਏਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਤੇਰੀ

ਆਰਤੀ ਗਾਵਾਂ, ਮੈਂ ਮੈਲੇ ਸ਼ਬਦ ਧੋ ਕੇ, ਜੀਭ ਦੀ ਕਿੱਲੀ 'ਤੇ ਪਾ ਆਵਾਂ।

ਤੇ ਮੈਲੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁੱਕਣ ਤੀਕ, ਤੇਰੀ ਹਰ ਪੈੜ ਚੁੰ ਆਵਾਂ,

ਤੇਰੀ ਹਰ ਪੈੜ 'ਤੇ, ਹੰਝੂ ਦਾ ਇਕ ਸੂਰਜ ਜਗਾ ਆਵਾਂ।

ਮੈਂ ਲੋਹਾ ਪੀਣ ਦੀ ਆਦਤ, ਜਗਾ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾ ਆਵਾਂ,

ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਫੇਰ, ਕੁਝ ਭੇਟਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵਾਂ।

ਮੈਂ ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਗੀਤ ਲੈ ਕੇ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇਰੇ ਦੁਆਰ 'ਤੇ ਆਵਾਂ ?

ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਬੂਹੇ 'ਤੇ ਮੰਗਣ, ਗੀਤ ਅੱਜ ਜਾਵਾਂ ?

ਮੇਰਾ ਹਰ ਗੀਤ ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ

ਗੀਤ ਅੱਜ ਗਾਵਾਂ ?”

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਮ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ

ਨਿਵਕਲਾ ਕੰਮ ਸਿਵ ਬਟਾਲਵੀ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ

ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਗੁਰੂ

ਸਹਿਬ ਦੀ ਕਰਣੀ ਨੂੰ ਵਡਿਆਇਆ ਹੈ।

ਦਮਾ (ਬੈਨਕਾਈਟਸ) ਹੋਰੀਆਂ ਦਾ ਵਧਿਆ ਅੰਕੜਾ

“ਵਿਸ਼ਵ ਦਮਾ ਦਿਵਸ ਸਾਲ 2024 ਦਾ ਸੀਮ ਹੈ- ਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਤੇ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਐਜੂਕੇਟ ਕਰਨਾ। ਸਾਹ ਰੁੱਕ-ਰੁੱਕ ਕੇ ਅਤੇ ਮੁਸਕਲ ਆਉਣਾ, ਗਲੇ ਵਿਚ ਬਖਸ਼, ਬਲਗਮ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਬਲਗਮ ਖਾਂਸੀ, ਬੁਖਾਰ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਦਰਦ, ਸਿਰਦਰਦ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਕਾਵਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣਾ, ਵਰਗ ਲੱਛਣ ਲਗਾਤਾਰ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬਿਨਾ ਦੇਰ ਕੀਤੇ ਇਲਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ” - ਅਨਿਲ ਪੀਰ

'ਮਾਂ' ਬਣਨ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਹੀ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਅਤੇ ਸੁੱਚਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਛੱਡ ਅੰਦਰ ਪਲ ਰਹੇ ਜੀਵ ਬਾਰੇ ਹਰ ਮਾਂ ਚਿੱਤਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿਹਤਮੰਦ ਬੱਚਾ ਅਤੇ ਜੱਚਾ ਵਾਸਤੇ ਭੁਗਾਕ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਬਾਰੇ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ।

ਬੱਚਾਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਫਲ, ਵਧੀਆ ਅਸਰ ਵਿਖਾ ਚੁਕੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ।

1. ਖਰਬੁਜਾ :-

ਸੁਆਦੀ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਖਰਬੁਜਾ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰੋਂ ਵਾਧੂ ਲੂਣ ਕੱਢ ਕੇ ਸੋਜਾ ਘਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਾਲਤੁੰ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਲੋਹ ਕਣ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਗੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਵੀ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

2. ਹਦਵਾਣਾ :-

ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਟਾਮਿਨ ਏ, ਸੀ, ਬੀ 6 ਅਤੇ ਕੇਂਡਰ ਪਾਂਧੀ ਹਨ। ਵਿਟਾਮਿਨ ਕੇ ਸਦਕਾ ਲੱਤਾਂ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਥੱਲੀਆਂ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕੜਵੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ। ਹਦਵਾਣੇ ਵਿਚਲਾ ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ ਪੱਠਿਆਂ ਨੂੰ ਨਰਮ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਕਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਨੂੰ ਸੁੰਗੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਤਮਾਹੇ ਬੱਚੇ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸਵੱਖਤੇ ਵੇਲੇ ਦਿਲ ਕੱਚਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

3. ਬਲੂਬੈਰੀ, ਰਸਭਰੀ ਅਤੇ ਸਟਰਾਬੈਰੀ :-

ਇਹ ਭਰੂਣ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਲਾਹੌਵੰਦ ਹਨ। ਬਲੂਬੈਰੀਆਂ ਵਿਚਲੇ ਫਾਈਬਰ, ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਅਤੇ ਫੋਲੇਟ ਸਦਕਾ ਇਹ ਅਸਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਥੋਸਾਇਆਨਿਨ, ਜੋ ਬਲੂਬੈਰੀਆਂ ਵਿਚ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ, ਵੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਅਸਰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਅਸਰ ਬਰੋਕਲੀ, ਕੇਲਪੱਤਾ, ਪਾਲਕ, ਸਲਾਦ ਪੱਤਾ, ਗੋਬੀ ਅਤੇ ਐਸਪੈਰਾਗਸ ਖਾਣ ਨਾਲ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

4. ਅਨਾਰ, ਨਾਸ਼ਾਤੀ, ਸੋਬਾ, ਨਿਬੁ :-

ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਅਤੇ ਫਲੇਵੋਨਾਇਡ ਸਦਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਬੱਚੇਦਾਨੀ

ਗਰੜਵਤੀ ਅੰਰਤਾਂ ਕਿਹੜੇ ਫਲ ਖਾਣ?

ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਰਸੌਲੀਆਂ ਬਣਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਰਾ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਅੰਦਰਨੀ ਅੰਗ ਵੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਡੋਕੋਸ਼ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਰਾ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿੱਖੁ ਪਾਣੀ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਪੀਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨਾਲ ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਵੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਰਾ ਘਟਦਾ ਹੈ, ਦਿਲ ਕੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਹਾਜ਼ਮਾ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਲੀਨ ਭਰੂਣ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਲਈ ਕਾਫੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ।

5. ਤਿਲ :-

ਰੈਗੂਲਰ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰੋਜ਼ ਅੱਧਾ ਚਮਚ ਤਿਲ ਖਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨਾਲ ਭਰੂਣ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਉੱਤੇ ਵਧੀਆ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਵੀ ਚੰਗੀ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

6. ਸੰਤਰਾ :-

ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਚਲੈ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ, ਫੋਲੇਟ ਅਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਵੀ ਲਾਹੌਵੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਜੇ ਸਬਜ਼ੀ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤਰਾ ਖਾਧਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਸਬਜ਼ੀ ਵਿਚਲੇ ਲੋਹ ਕਣ, ਸੰਤਰੇ ਵਿਚਲੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਰਾਹੀਂ ਵਧੀਆ ਹਜ਼ਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

7. ਐਵੋਕੈਡੋ :-

ਇਸ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਫਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੋਲੇਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ, ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ, ਬੀ, ਕੇ, ਫਾਈਬਰ ਅਤੇ ਕੋਲੀਨ ਵੀ ਹੈ। ਲੱਤਾਂ ਵਿਚਲੈ ਕੜਵੱਲ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਲੀਨ ਭਰੂਣ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਲਈ ਕਾਫੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ।

8. ਅੰਬ :-

ਇੱਕ ਅੰਬ ਵਿਚਲਾ ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਸਰੀਰ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਅੰਡੜੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਾਧੂ ਅੰਬ ਖਾਣ ਨਾਲ ਟੱਟੀਆਂ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

9. ਕੇਲਾ :-

ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ, ਪੈਕਟਿਨ, ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੀ6 ਅਤੇ ਫਾਈਬਰ ਭਰਪੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਖੁਗੋਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੀ6 ਜਿੱਥੇ ਵਾਲਾਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਹੈ, ਉਥੋਂ ਦਿਲ ਕੱਚਾ ਅਤੇ ਉਲਟੀ ਵੀ ਠੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਕੇਲਾ ਰੋਜ਼ ਖਾਧਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਬਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ

ਡਾ. ਹਰਸਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਬੰਗਲੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰਿਰ
28 ਪ੍ਰੈਂਟ ਨਗਰ, ਲੋਰ ਮਾਲ, ਪਾਇਆਲਾ।
ਫੋਨ ਨੰ : 0175-2216783
(Punjab Mail USA)

ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਣ ਨਾਲ ਅਫਾਗਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਬਜ਼ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਬਹੁਤੀਆਂ ਗਰੜਵਤੀ ਅੰਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ :-

1. ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਦੇ ਵਧੇ ਆਕਾਰ ਸਦਕਾ ਅੰਡੜੀਆਂ ਦਾ ਦੱਬਿਆ ਜਾਣਾ
2. ਬਹੁਤ ਤਣਾਓ ਰਹਿੰਦਾ
3. ਘਰਗਹਰ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ
4. ਘੱਟ ਫਾਈਬਰ ਵਾਲੀ ਖੁਗੋਂ ਖਾਣੀ
5. ਆਇਰਨ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾਣ ਸਦਕਾ

13. ਪਪੀਤਾ

ਜ਼ਰੂਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ ਫਾਜ਼ੀ ਖਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਗਰੀਬ ਦਾ ਆਟਾ, ਫਾਣਬੁਰੇ ਵਾਲੀ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ, ਬਾਜ਼ਾਰ, ਮੱਗੀ ਵੀ ਵਾਧੂ ਈਸਟਰੋਜਨ ਹਾਰਮੋਨ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸੋ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

14. ਲਾਲ ਰਸਭਰੀ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਚਾਹ :

ਇੱਕ ਖੋਜ ਵਿਚ ਇਸ ਚਾਹ ਦੇ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਉੱਤੇ ਵਧੀਆ ਅਸਰ ਵੇਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਚਾਹ ਮਾਹਵਾਰੀ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਬੱਚਾ ਠਹਿਰਨ ਦੇ ਆਸਾਰ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜੰਮਣ ਪੰਤਾਂ ਵੀ ਘਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੀਂਦੇ ਰਹਿੰਦਾ ਨਾਲ ਬੱਚਾ ਜੰਮਣ ਬਾਅਦ ਮਾਂ ਨੂੰ ਲੁਹੂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ।

ਬਿਆਲ ਰਹੇ, ਇਹ ਚਾਹ ਡਾਕਟਰੀ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ ਪੀਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਕਿਨੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਫਲ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਾਣੀਆਂ ਜਾਣ :

ਫਲ :- ਇੱਕ ਸੰਤਰੇ ਜਿਨ੍ਹੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਫਲ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਵੇਲੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕੱਪ ਕਟਿਆ ਫਲ ਦਿਨ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ :- ਇੱਕ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਕੌਲੀ ਕੱਚੀ ਹੋਈ ਸਬਜ਼ੀ, ਦਿਨ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸੁਪ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ ਪਲੇਟ ਭਰ ਕੇ ਖਾਧਾ ਕੱਚਾ ਸਲਾਦ !

ਸਾਰ :- ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਗਰੜ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ 830 ਅੰਰਤਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮੌਤ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਚ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਵਿਚੋਂ ਜਨਮ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜੇ ਕਰੀਏ ਤਾਂ 99 ਫੀਸਦੀ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਭੁਗਾਕ ਸਹੀ ਕਰ ਲਈਏ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

12. ਪਾਣੀ

ਰੋਜ਼ 8-12 ਗਿਲਾਸ ਪਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੂਣ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਆਇਓਡੀਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਹਾੜੀ ਲੂਣ ਨਹੀਂ। ਆਇਓਡੀਨ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਮੰਦੁਖੁਧ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਆਉ ਚੰਗੇ ਪਰਦੇਸੀ ਬਣੀਏ

ਐਵੈਂ ਪੰਗੇ ਨਾ ਤੁੰ ਪਾ ਪੁੱਤਰਾ
ਬੋਜਿਆ ਪੜ੍ਹਈਆਂ ਵਾਸਤੇ
ਸਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨੇ ਨਾ ਪਾ ਪੁੱਤਰਾ

ਐਵੈਂ ਗੱਡੀ ਨਾ ਭੁਕਾ ਪੁੱਤਰਾ
ਸਾਡੀ ਪਈ ਆ ਚੀਕ ਨਿਕਲੀ
ਇਹਦੀ ਚੀਕ ਨਾ ਕਢਾ ਪੁੱਤਰਾ

ਹੋਵੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਪੱਗ ਸੋਹਣਿਆ
ਉਦੋਂ ਫਿਰ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ
ਹੁੰਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੱਧ ਸੋਹਣਿਆ

ਗੜਾ ਮਾਰਿਆ ਨੀ ਖੇਤਾਂ ਤੇ
ਜੱਟ ਤੁੰ ਲਿਖਾਈ ਫਿਰਦੈਂ
ਪਿੱਛੈਂ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟਾਂ ਤੇ

ਨੀਓ BOOFER ਵਜਾਈਦੇ
ਧੋਣਾ ਕੱਢ SUNROOF ਚੌ
ਖੂੰ ਭੁੰਗੜੇ ਨੀ ਪਾਈਦੇ

ਬੋੜਾ ਬਹੁਤਾ ਸੌਂਕ ਮੰਡਿਆ
ਕੀ ਬਣ੍ਹੁੰ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ
ਜੇ ਕਰਤਾ ਡਿਪੋਰਟ ਮੁੰਡਿਆ

ਹੱਥ ਅਕਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾ ਸੋਹਣਿਆ
ਪੈਸੇ ਭੇਜੇ ਕਿਲਾ ਵੇਚ ਕੇ
ਭੰਗ ਭਾੜੇ ਨਾ ਉਡਾ ਸੋਹਣਿਆ

ਤੇਜ਼ ਗੱਡੀਆਂ ਭੁਜਾਵੇ ਨਾ
ਸੋਹਣਾ ਏ ਕਨੁੰਡਾ ਕਟਗੀ
ਤੁਸੀਂ ਗੰਦ ਇੱਥੇ ਪਾਵੇ ਨਾ

ਹੈਡ ਲਾਈਟਾਂ 'ਚ ਮੁੜੀਦਾ ਨਹੀਂ
ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੱਥ ਫੜਕੇ
ਇੱਥੇ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਤੁਗੀਦਾ ਨਹੀਂ

ਟਾਇਮ ਲੱਗੇ ਨਾ ਮਿਟਾਉਣੇ ਨੂੰ
ਉਮਰਾਂ ਹੀ ਲੰਘ ਜਾਂਦੀਆਂ
ਚੰਗਾ image ਬਣਾਉਣੇ ਨੂੰ

ਹੁੰਦੇ ਅੱਖੀਆਂ 'ਚੋਂ ਡੋਹਲੇਂਗਾ
ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਗੰਢਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ
ਫਰ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਬੋਲੇਂਗਾ

ਫੇਰਾ ਹੋਰ ਕਿੱਥੇ ਲਾਵਾਂਗੇ
ਸਾਹੇਤਾ ਕਨੇਂਡਾ ਛੱਡ ਕੇ
ਦੱਸ ਹੋਰ ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ

-ਕੁਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਡਾਨਸੀਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ
778-863-2472
sahotakulvir@gmail.com
(Punjab Mail USA)

ਮਦਰ'ਜ਼ ਤੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਮਾਂ ਦੇ ਅਹਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੇ,
ਜੇ ਗਿਣ-ਗਿਣ ਕਰੀਏ ਹਿਸਾਬ।
ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਚੀਸ ਹੈ ਉੱਠਦੀ,
ਜਦੋਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਬੋਹਲ ਕਿਤਾਬ।

ਹਰ ਸਫੇ ਉੱਤੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਦਾ,
ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਪਿਆ ਹੈ ਲੇਖਾ,
ਉਦਰ ਤੋਂ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਤੱਕ,
ਜੇ ਝਾਤ ਮਾਰ ਪਿਛਾਂਹ ਵੱਲ ਦੇਖਾਂ।

ਜਿਗਰ ਦਾ ਖੂਨ ਪਿਲਾਵੇ ਨਾਲੇ,
ਫਿਰ ਜਣਨ ਪੀੜ੍ਹਾਂ ਹੈ ਸਹਿੰਦੀ,
ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁੱਖ ਸਦਾ ਹੀ ਮੰਗੇ,
ਭੀੜ ਪਵੇ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀ।

ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਸੱਟ ਬੱਚੇ ਦੇ ਲੱਗਦੀ,
ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਪੀੜ ਲੁਕਾਵੇ,
ਦੇ-ਦੇ ਦਿਲਾਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੋਲਾਂ ਦੇ,
ਝੱਟ ਮਲਹੰਮ ਜਖਮ 'ਤੇ ਲਾਵੇ।

ਸਬਰ ਸੰਤੋਖ ਦੀ ਹੈ ਉਹ ਮੂਰਤ,
ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਰਜਾਂਦੀ,
ਜੋ ਬੱਚ ਜਾਏ ਪਿੱਛੇ ਰੁੱਖ ਮਿੱਸਾ,
ਲੈ ਕੇ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਂ ਫਿਰ ਖਾਂਦੀ।

ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਮੁੱਹਤ ਲੋੜੇ,
ਬਰਕਤ ਲਈ ਕਰੇ ਅਰਦਾਸ,
ਜੁੱਗ-ਜੁੱਗ ਜਿਊਣ ਜੋਗੇ,
ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਈਸ਼ਵਰ ਪਾਸ।

ਨਾ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੁੱਲ ਚਾਹੁੰਦੀ,
ਚਾਹਵੇ ਨ ਕੋਂ ਮੁਲਖ ਜਗੀਰ,
ਦੇਹ ਅਸੀਸਾਂ ਭਰ ਦਏ ਵਿਹੜਾ,
ਦੇਵੇ ਘਰ ਦੀ ਬਦਲ ਤਕਦੀਰ।

-ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ “ਨੁਰਪੁਰੀ”
(Punjab Mail USA)

ਸਤਿਗੁਰ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

(ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ਼)
ਸਤਿਗੁਰ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਤੱਤੀ ਤੱਤੀ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਨੇ।
ਹੇਠਾਂ ਮੱਚਦੇ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਬੜ
ਸੀਜ਼ 'ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਰੇਤੇ ਨੇ।
ਸਾਂਤੀ ਦੇ ਨੇ ਪੰਜ ਸਤਿਗੁਰ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੇ ਬੋਹੇਥੇ ਨੂੰ,
ਗੁਰਮਦਾਸ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ
ਗੁਰ ਅਮਰ ਦਾਸ ਦੇ ਦੋਹੇਤੇ ਨੇ
ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਉਚਾਰਨ ਵਾਲੇ
ਅਕਾਲ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਚੇਤੇ ਨੇ।
ਸਤਿਗੁਰ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ....।

ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕਹਿਰ ਵਰਤਿਆ
ਚੰਦ੍ਹ ਜ਼ਲਮ ਕਮਾਇਆ ਏ,
ਪੁੱਠੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਲੱਤੀਆਂ ਲਾ ਕੇ
ਜਹਾਂਗੀਰ ਭੜਕਾਇਆ ਏ,
ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਤੁਪਦਾ ਸਰਜ
ਪੈਂਦੇ ਲੋਅ ਦੇ ਸੇਕੇ ਨੈ।
ਸਤਿਗੁਰ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ....।

ਚੰਦ੍ਹ ਦੀ ਧੀ ਦਾ ਸ਼ਗਨ ਪੋਹਿਤ
ਹਰਗੁਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਪਾ ਆਇਆ,
ਚੰਦ੍ਹ ਕਿਹਾ ਚੁਬਾਰੇ ਦੀ ਇੱਟ
ਮੰਗੀ ਨੂੰ ਤੂੰ ਲਾ ਆਇਆ,
ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ਼ ਸਤਿਗੁਰ
ਕਰਦੇ ਦੁਰ ਭੁਲੇਖੇ ਨੇ।
ਸਤਿਗੁਰ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ....।

ਤੱਤੀ ਰੇਤ ਦੇ ਭਰ-ਭਰ ਕੜਸੇ
ਜਲਾਦ ਨੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਾਈਂ ਜਾਂਦੇ
ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਮੀਠਾ ਲਾਗੀ
ਸਤਿਗੁਰ ਮੁੱਖ 'ਚੋਂ ਗਾਈਂ ਜਾਂਦੇ
ਆਪਣੇ ਤਨ 'ਤੇ ਦੁਖੜੇ ਜ਼ਰ ਕੇ
ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦੁੱਖ ਮੇਟੇ ਨੇ।
ਸਤਿਗੁਰ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ....।

ਸਮੇ-ਸਮੇ 'ਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਰ
ਪਾਈਆਂ ਗੁਰਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਨੇ,
ਖੂਨ ਦਾ ਕਤਰਾ-ਕਤਰਾ ਪਾ ਕੇ
ਧਰਮ ਕਿਆਰੀਆਂ ਬੀਜੀਆਂ ਨੇ,
“ਗਿੱਲ ਮਲਕੀਤ” ਲਗਾਏ ਜੀਵਨ
ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਦੇ ਲੇਖੇ ਨੇ।
ਸਤਿਗੁਰ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਤੱਤੀ ਤੱਵੀ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਨੇ।

-ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਭੱਠਲਾਂ)
ਸੰਪਰਕ : 94174-90943
79865-28225
(Punjab Mail USA)

ਗਜ਼ਲ

ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਾਰੇ ਰੱਖ ਜਾ ਫੇਰ ਕਿਤੇ।
ਸੱਜਣਾ ਝੂਠੇ ਲਾਰੇ ਰੱਖ ਜਾ ਫੇਰ ਕਿਤੇ।

ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਅੰਬਰ ਸੁੰਨਮ ਸੁੰਨਾ ਹੈ,
ਸੂਰਜ ਚੰਨ ਸਿਤਾਰੇ ਰੱਖ ਜਾ ਫੇਰ ਕਿਤੇ।

ਤੇਰੇ ਦਿੱਤੇ ਜ਼ਮਮ ਪੁਰਾਣੇ ਭਰ ਗਏ ਨੇ,

ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਅੰਗਾਰੇ ਰੱਖ ਜਾ ਫੇਰ ਕਿਤੇ।

ਇਕ ਛੁਬਕੀ ਦੀ ਸੱਜਣਾ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ,
ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਸ਼ਗਾਰੇ ਰੱਖ ਜਾ ਫੇਰ ਕਿਤੇ।

ਅਪਣੀ ਨਿੱਖੀ ਗਲਵਕੜੀ ਦੇ ਕੁਝ ਚਸ਼ਮੇ,
ਲੂਣੇ ਮਿੱਠੇ ਖਾਰੇ ਰੱਖ ਜਾ ਫੇਰ ਕਿਤੇ।

ਅੱਜ ਵੀ ਪਤਖੜ ਤੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਦੀ ਹੈ,
ਉਮੀਦਾਂ ਵਿਚ ਲਾਰੇ ਰੱਖ ਜਾ ਫੇਰ ਕਿਤੇ।

ਬੀਤੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਉਹ ਸੁਪਨੇ ਕਿੱਥੇ ਨੇ ?
ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਉਹਾਰੇ ਰੱਖ ਜਾ ਫੇਰ ਕਿਤੇ।

ਬਚਪਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਕੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ,
ਬੁਗਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਰੱਖ ਜਾ ਫੇਰ ਕਿਤੇ।

ਉਲਫਤ ਦੇ ਵਿਉਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ,
ਉਹ ਝੂਠੇ ਵਣਜਾਰੇ ਰੱਖ ਜਾ ਫੇਰ ਕਿਤੇ।

ਛੁੱਲਾਂ ਉਤੇ ਉਡਣ ਕਾਲੀਆਂ ਤਿਤਲੀਆਂ,
ਨੈਣ ਕਿਤੇ ਕਜਰਾਰੇ ਰੱਖ ਜਾ ਫੇਰ ਕਿਤੇ।
ਬਾਲਮ ਫੇਰ ਕਿਨਾਰੇ ਉਤੇ ਫਿਰਦਾ ਏ,
ਭੰਵਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰੇ ਰੱਖ ਜਾ ਫੇਰ ਕਿਤੇ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਓਕਾਰ ਨਗਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)
ਮੈਲ : 98156-25409
(Punjab Mail USA)

ਮਜ਼ਦੂਰ ਬੜਾ ਮਜ਼ਬੂਰ

ਕਿਧਰੇ ਜਦ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਮਜ਼ਦੂਰ।
ਹਾਲਤ ਉਹਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ, ਜਾਪੇ ਉਹ ਮਜ਼ਬੂਰ।

ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਲੱਗਦੀ, ਕਿੰਨੀ ਹੋਈ ਕਰੂਰ।
ਕਿਰਤੀ ਬੰਦੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ, ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਨੂਰ।

ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਰਤੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ, ਸਕਦਾਂ ਕੇਵਲ ਝੂਰ।
ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨੇਤਾ, ਭੁੱਬਿਆ ਵਿਚ ਸਰੂਰ।

ਕਿਹੜਾ ਏਥੇ ਲੋਕਰਾਜ ਹੈ, ਕਾਹਦਾ ਹੈ ਦਸਤੂਰ।
ਕਿਰਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਬਾਤ ਨਾ ਪੁੱਛੋ, ਲੋਟੂ ਹੈ ਮਸ਼ਹੂਰ।

ਭਾਈ ਲਾਲੋਂ ਦਾ ਯੁੱਗ ਰਿਹਾ ਨਾ, ਭਾਗੋ ਹੈ ਮਗਾਰੁ।
ਮਈ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਸਭ, ਕਾਮੇ ਦੀ ਕਰਦੇ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ।

-ਪ੍ਰੋ. ਨਵੰ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ

-ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,

REALTY ONE GROUP

Gurjatinder S. Randhawa

REALTOR CA DRE licence # 01490567

Gurjatinder S. Randhawa

REALTOR CA DRE licence # 01490567

web: www.RealtorRandhawa.com

garysingh123@yahoo.com

**FOR SALE & PURCHASE OF
ANY KIND OF PROPERTY
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਘਰ ਖਰੀਦਣ
ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।**

Gurjatinder S. Randhawa

916-320-9444